

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2013–2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Gabriela Medová

**Moderování politických diskuzí. Srovnání úrovně a kvality
v ČR a zahraničí –
srovnávací studie.**

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jiří Velebný

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2013-2015

BACHELOR THESIS

Gabriela Medová

**Moderation of political discussions. Comparison of level of
quality in Czech Republic and abroad -
comparison study.**

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Ing. Jiří Velebný

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 10. 3. 2015

Gabriela Medová

Poděkování

Děkuji mému vedoucímu práce Ing. Jiřímu Velebnému, díky jeho odborným znalostem a velikou ochotu mi pomoci jsem byla schopna napsat tento odborný text. Dále bych chtěla poděkovat PhDr. Soně Štroblové, Mgr. Romanu Bradáčovi, ThDr. et PhDr. Radku Mezulánikovi a Mgr. Michaelu Schusterovi, bez jejichž odborných znalostí a ochotě pomoci bych nemohla zpracovat část praktické části.

Anotace

Bakalářská práce se ve své teoretické části zabývá jednotlivými aspekty, které jsou velice důležité pro práci moderátora. Zabývá se teorií komunikace, veřejným projevem, kvalitním moderátorem a historií TV. Praktická část analyzuje vybrané politické diskusní pořady, srovnává jejich úroveň a kvalitu, dále je použito kvalitativní šetření pomocí dotazníků, díky nimž jsou potvrzeny či vyvráceny stanovené hypotézy.

Klíčová slova

Komunikace, moderování, politické diskusní pořady, srovnání, TV, veřejný projev.

Annotation

The bachelor thesis discusses the various aspects that are important for the task of moderating, in its theoretical part. It consists of the themes of communication, public speech, great moderation and history of TV itself. Specific talk shows are analyzed and compared in terms of their level and quality in the practical part of the bachelor thesis. The practical part also includes a qualitative study realized in the form of questionnaires, through which established hypotheses are either confirmed or disproved

Keywords

Communication, comparison, moderating, political talk shows, public speech television.

ÚVOD	8
TEORETICKÁ ČÁST	9
1 KOMUNIKACE.....	9
1.1 Druhy komunikace	10
1.2 Rétorika	16
2 MODERÁTOR.....	18
2.1 Kvalitní moderátor	19
2.2 Veřejný projev	20
3 PUBLIKUM.....	22
3.1 Aktivní a rozptýlené publikum	23
4 VÝVOJ TELEVIZE.....	25
4.1 Vývoj TV ve světě	26
4.2 Historie TV v ČSSR a ČR	28
4.3 Diskusní pořady	32
4.4 Vývoj médií v Česku po roce 1989.....	34
4.4.1 Milníky médií v Česku od roku 1989 do roku 2013	36
PRAKTICKÁ ČÁST.....	39
5 POŘADY A JEJICH MODERÁTOŘI.....	40
5.1 Máte slovo s Michaelou Jílkovou ze dne 29. 1. 2015	40
5.2 Otázky václava moravce ze dne 1. 3. 2015	41
5.3 Sunday politics ze dne 1. 3. 2015.....	43
5.4 Show Larry king ze dne 20. 10. 2015	44
6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	46
7 ANALÝZA HYPOTÉZ.....	52
7.1 Diskuse	53
ZÁVĚR.....	55
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZKRATEK.....	61

ÚVOD

Autorka si vybrala práci s názvem *Moderování politických diskuzí. Srovnání úrovně a kvality v ČR a zahraničí – srovnávací studie* z důvodu vlastního zájmu o tuto problematiku. Autorka si je vědoma, že v dnešní době zájem o tyto druhy pořadů obecně klesl a pomocí kvalitativního šetření a vybraných hypotéz se to bude snažit potvrdit. Cílem této práce je porovnat kvalitu a úroveň moderování politických diskusních pořadů v České Republice a zahraničí včetně jejich moderátorů. Autorka popisuje základy rétoriky, teorii komunikace, moderování jako profesi a další aspekty týkající se moderátorské činnosti. V praktické části se autorka zaměřila na srovnání čtyř televizních politických diskusních pořadů, dva tuzemské a dva zahraniční, u kterých srovná jejich kvalitu a úroveň a navrhne pozitivní změny. Autorka použila kvalitativní dotazníkové šetření, oslovila odborníky z mediálního prostředí a to paní PhDr. Soňu Štroblovou, pana Mgr. Romana Bradáče, pana ThDr. et PhDr. Radka Mezulánika a pana Mgr. Michala Schustera a díky jejich znalostem a zkušenostem mohla vyvrátit či potvrdit stanovené hypotézy.

TEORETICKÁ ČÁST

1 KOMUNIKACE

Pojem komunikace nemá jednotnou definici a vyskytuje se v mnoha interpretacích. Jednou z nejpřesnějších definic je: Komunikace je přenos informací od určitého jedince nebo skupiny k jiným. Základem sociálních interakcí je komunikace, významnou roli hraje jazyk a neverbální znaky. Komunikace probíhá za nějakým účelem např. výměny informací, ovlivňování chování lidí či mezilidských vztahů mezi lidmi. Komunikace má několik funkcí, které se mezi sebou často kombinují. Mezi základní funkce komunikace patří: informativní, poznávací, vzdělávací, výchovná, instruktivní, osobní identity, společensky integrující, přesvědčovací, posilující, motivující, socializační, zábavná, úniková, přesvědčovací. V důsledku rozvoje elektronických médií (rozhlas, televize, internet) se komunikace distancuje od bezprostředního kontextu sociálních vztahů.

Koncept komunikace má tři charakteristiky:

1. V případě, kdy jedinec mluví pouze sám se sebou, se nejedná o komunikaci, protože zde chybí sociální reakce a jednání. **Interpersonální** komunikace nastává, jestliže se jedná alespoň o dva jedince, kteří spolu komunikují.
2. Jakékoliv užívání symbolů by mělo být záměrné, pouhá reakce nebo předání informace není komunikace.
3. Rozhodujícím činitelem v komunikaci je záměr komunikátora, pokud partner v komunikaci není k zastizení, může se jednat o emisi, vysílání sdělení. To je ale hraniční případ. Pokud je toto sdělení určeno pro někoho jiného jedná se již o komunikaci.

Komunikace probíhá přes tzv. komunikační kanály, kterých je šest: *auditivní neboli vokální kanál* – tento kanál se týká mluvené řeči, verbální a paralingvistické komunikace; *vizuální kanál* – tento kanál je o výrazu tváře, výměnách pohledů, gestech, pohybech těla, celkovém vzhledu a prostoru mezi jedinci; *taktikální kanál*¹ - patří sem

---

¹ taktikální neboli hmatový

např. dotýkání nebo strkání; *olefaktorní kanál*² - jedná se o vnímání vůně těla; *termální kanál* – tento kanál je o tělesné teplotě jiné osoby; *gustatorní kanál*³ - jde o vnímání chuti. Prostředkem či kanálem komunikace může být např. tištěný text, zvukový záznam, televizní přenos atd. Při analýze těchto prostředků je nutné si uvědomit, zdali se jedná o interpersonální komunikaci či komunikaci, která je určena pro publikum. Viz kapitola 3. Zprostředkování komunikace je založeno na systémech *znakově-vyjadřovacím* (jazykový nebo jiný vyjadřovací systéme), *sociálně-strukturálním* (normy, role, vztahy) a na *instrumentálním systéme* (vztah mezi cílem a prostředkem).

(Vymětal, 2008, s. 24), (Kunczik, 1995, s. 11-12), (Petrušek, 1985, s. 103), (Giddens, 1993, s. 550), (Janoušek, 1968, s. 17)

1.1 Druhy komunikace

Verbální komunikace

Do verbální komunikace patří mluvený a psaný projev. Člověk se vyjadřuje verbálně pomocí slov nebo jazyka. Patří sem komunikace přímá či zprostředkovaná a živá či reprodukováná. Verbální komunikace má dvě roviny: *racionální komunikace* – při tomto druhu je využita pouze racionální část komunikace, z celého procesu jsou odděleny emoce; *emocionální komunikace* – rovina, která se zabývá emočními aspekty, jakými jsou např. forma a způsob sdělení, názor, pocit z partnera, pláč atd. Verbální komunikace se dělí na dva druhy: *formální komunikace* – jde většinou o naplánovanou komunikaci s určitým cílem, např. přijímací pohovor; *neformální komunikace* – tento druh komunikace se vyskytuje mnohem častěji, není náročný na přípravu. Součástí verbální komunikace je paralingvistika. Ta se zabývá doprovodnými znaky, kde se jedná o studium svrchních tónů řeči, které velice ovlivňují význam a smysl komunikování. Znaky: kvalita řeči, tón hlasu, výška hlasu, barva hlasu, intonace,

---

² olefaktorní neboli čichový

³ gustatorní neboli chuťový

hlasitost projevu, emoční zabarvení projevu, plynulost řeči, rychlost řeči, chyby v projevu. (Malečková, online, cit. 2015-02-03)

Do verbální komunikace patří:

Specifické řečnické prostředky figury a tropy slouží k tomu, aby moderátor mohl pobavit, překvapit či přesvědčit publikum.

Figury se týkají větné struktury, jejími formálními posuny a odchylkami. Jedná se o opakování slov a slovních spojení, které slouží k zesílení daného významu a napomáhají k dynamice řeči. Dále jde o změnu slovosledu, která může být ve větách jednoduchých či v souvětích. Účelem je zaujmout spojením vzájemně se vylučujících představ, které se vylučují významově nebo si výrazně odporují tzv. antiteze.

Nefigurální řečnické prostředky jsou původně cizí přejaté texty, začleněné do přednášeného projevu. Patří sem: *citace* – označený cizí výrok, který podporuje argument nebo protiargument; *příслови* – moudrost nabytá získanými zkušenostmi; *přípověď* – zobecněné tvrzení; *aforismus* – slovní hříčka, která má vtipné vyústění; *okřídlená slova* – ustálená slovní spojení, jejichž význam se zautomatizoval. Pokud je moderátor použije ve svém projevu u publika se spíše shodí.

Tropy jsou přeneseným, nepřímým pojmenováním, kdy dochází k přenesení významu. V českém jazyce jsou pojmenovány jako **přenášky**, které jsou postaveny na trojím základě: *metafora* – na základě vnější podobnosti; *metonymie* – na základě vnitřní podobnosti; *ironie* – na základě kontrastu. V běžné komunikaci se často používají *metafory*, mnoho jedinců si to ani neuvědomuje, např. „*Leje jako z konve.*“. Mezi nejčastěji používané tropy patří: *přirovnání* – to se používá často v případě, kdy chce člověk lépe vysvětlit něco nového - používá se slovo *jako*; *metafora* – zaměňuje jedno slovo za jiné, tím se vytváří nové významy a s nimi spojené představy - nejčastěji se používá v poezii; *metonymie* – přenášení pojmenování jednoho jevu na jev jiný; *synekdocha* – je to druh metonymie kdy se zaměňuje část za celek např. „*Ztratil střechu nad hlavou.*“; *ironie* – přenesený význam s principem kontrastu. (Podnikátor.cz, online, cit. cit. 2015-01-03)

Neverbální komunikace

Neverbální komunikace obsahuje projevy našeho těla bez použití slov. Skládá se ze tří kódů, které plní funkce: potvrzují a zesilují verbální komunikaci; doplňují nebo suplují verbální informaci; přinášejí odlišné informace.

Člověk, který vyjadřuje neverbální komunikací něco jiného než verbální komunikací, snižuje svou důvěryhodnost, neverbální komunikace je viditelnější až pětkrát a na tu se posluchač zaměří. Příčina tohoto pohledu je, že verbální komunikace je spíše řízena rozumem a neverbální komunikace našimi emocemi. Důvody neverbální komunikace jsou: vyjádření emocí a postojů; sebevyjádření; úplné nebo částečné nahrazení řeči; podpora řeči; vyjádření vztahů. Druhy neverbálních signálů: vrozené či kombinované; záměrné či nezáměrné; konvenčně ustálené či nikoliv. Vždy musí člověk vnímat daný reálný komunikační kontext a brát ho v úvahu. (Žantovská, 2008, s. 71)

Neverbální komunikace je stavěná na čtyřech základních signálech, které se rozlišují pomocí významu. Tyto signály mohou nahrazovat, doplňovat či zdůrazňovat verbální sdělení. Pokud člověk využívá pouze neverbální signály, vždy jich použije více a tím zvýrazní své vyjádření. Základní typy signálů: *Symboly* – signály vznikají dlouhodobým procesem. Jedná se o konkrétní kulturní kontext, kde je velice důležité si uvědomit jaký symbol se dá použít vzhledem k publiku. *Ilustrátory* – jedná se o jakýkoliv pohyb těla kdy se nejčastěji využívají ruce. Používá se při dokreslení verbálního projevu. Důležité je, aby tento druh signálu byl sladěn s verbálním obsahem. *Regulátory* – druhy signálu, které koordinují nebo řídí průběh komunikace, signalizují například změny v průběhu komunikace, např. při ukončení hovoru si lidé, podají ruku. *Adaptéry* – pomocí těchto signálů zvládá člověk své pocity a emoce, pomáhají také řídit okamžité reakce, většinou jsou aktivní ve stresových situacích, např. hraní si s vlasy, točení na židli atd. (Žantovská, 2008, s. 72-73)

Mimoslovní vyjádření, která doprovázejí mluvený projev, se dělí na několik složek neverbální komunikace:

Proxemika – zaobírá se prostorem kolem účastníků komunikace, jejich vzájemnou vzdáleností. Každá situace a každý člověk, vyžaduje jiný distanční kód, vzdálenost, na kterou je ochoten komunikovat. Tyto vzdálenosti jsou různé. Stanovil je E.T. Hall v roce 1966 a nazývají se tzv. proxemické zóny. Vzdálenost, na kterou lidé komunikují v různých proxemických zónách nese název proximita. Pokud se tyto zóny u dvou lidí, kteří vedou dialog, liší, nastává tzv. toxemický tanec - proces, při kterém se hledá vhodná vzdálenost pro oba členy diskuse. Proxemika se také zaobírá úhlem, ve kterém spolu lidé mluví, jak k sobě mají komunikující kolena, hlavu atd. Proxemické zóny jsou čtyři a mohou se mírně individuálně lišit: *Intimní vzdálenost* – jedná zhruba o 45 cm, většinou se jedná o blízké, rodinu nebo partnera. Pokud naruší tuto zónu někdo jiný,

začíná být člověk ostražitý a může být až agresivní. *Osobní vzdálenost* – jedná se zhruba o 45 až 120 cm, zóna je určena pro blízké přátele a jiné příbuzné. Do druhé poloviny patří dobří přátelé a známí kolegů. V zóně se dají pozorovat obličejové rysy. Pokud v zóně probíhá dialog, neměl by být narušován. *Společenská vzdálenost* – jedná se zhruba o 120 až 370 cm. Zóna se týká cizích osob. V zóně není možné se dotýkat. Nejčastěji je tato zóna například na pracovních poradách. *Veřejná vzdálenost* – jedná se o vzdálenost 3,7 metru a více. Zóna, která se týká hovoření k publiku nebo většímu kolektivu. Na formálních akcích vzbuzuje zóna určité očekávání prestiže, posiluje oficialitu, očekává se určitý patos v řečnickém projevu.

Haptika – Komunikace pomocí taktilního kontaktu. Nejčastěji se lidé dotýkají rukou, paží, ramenem a hlavou. Patří mezi nejstarší projevy sociálního kontaktu. Typy doteků: držení, ohmatávání, hlazení, prodloužené držení, protitlak, bodové dotýkání, náhodné lehké zavadení, žádný kontakt. Zda je kontakt konvenční či nikoli je dáno dlouhodobým formováním společenského vývoje a faktory kulturního kontextu. Heslin rozdělil dotyky dle významu: funkčně profesionální, sociální, přátelský, milostný a sexuální. Důležitým prostředkem je podání ruky a stisk. Zkoumá se vlhkost a teplota ruky, síla a délka stisku a provedení uchopení. Styly stisku ruky: *Styl dominantní* – člověk chce druhého ovládat. *Styl spojenec* – člověk chce kooperovat jako spojenec. *Styl podřízený* – člověk, který se chce podřídit. Samostatným odvětvím haptiky je sebedotýkání. To člověk dělá většinou ve stresových situacích a využívá k tomu funkci adaptérů a afektivních projevů.

Kinezika – jedna z nejdůležitějších částí neverbální komunikace. Je to studium pohybu těla, jeho částí a gest. Gesta studuje *Gestika*, která studuje gesta hlavy, těla i nohou. Gesta se nesmí zkoumat jednotlivě protože neustále vypovídají o postojích a pocitech jedince. *Gestika* dále zkoumá etnické a kulturní vlivy, např. konvenční gesta, která jsou specifická pro danou kulturu a na konkrétní situace. Gesta musí být v kontextu. Gesta jsou starší než řeč. Gesta se dělí podle funkce na expresivní, imitační, pantomimická. Gesta mohou slovo úplně nahradit nebo jej doprovodit či zastoupit. Základní model gestikulace, který charakterizoval V. Černý popisuje fakt, že existují gesta, která lidé dělají stejně nebo podobně. Podobná je i koordinace jejich gestikulačních aparátů.

Mimika – Lidská tvář je druhým nejdůležitějším sdělovacím prostředkem člověka. Zkoumá vnitřní pocity jedince, ale také interpersonální postoje a signály interakce. Člověk, který má energickou řeč, má výraznější mimiku. Sedm základních emocí –

šťěstí, překvapení, smutek, hněv, strach, znechucení a zájem. Emoce složené na základě prudkých emocionálních změn spojí několik různých obličejových významů nebo kvalitativně vyjadřují odlišné emoce. V obličejí se vyskytují tzv. obličejové zóny. Tyto zóny rozdělil Ekman do třech oblastí – oblast čela a obočí, oblast očí a víček a oblast dolní části obličeje, která se skládá z nosu, úst a tváře. V roce 1995 Lewis identifikoval tzv. mimický trojúhelník, zaobírá se oblastí čela a brady. Tento druh sebekontroly zvládají lépe jedinci s vyšší emoční inteligencí. Další stupeň ovládní mimických výrazů je předstírání těchto výrazů. Předstírání dělíme na: přehnané zesílení projevu určitého pocitu, přehnané oslabení projevu určitého pocitu, nastolení co možná nejvíce neutrálního projevu při potřebě skrýt projevy určitého pocitu a nastolení výrazného projevu určitého pocitu jako zamaskování projevu jiného. Pokud člověk cíleně předstírá, musí si uvědomit, že publikum či respondent bude vnímat jeho projev jako celek. Lze publikum oklamat. Tuto dovednost mívají pouze profesionálové.

Pohledy – slouží k sbírání informací pro zpětnou vazbu a pomáhají navázat a udržet kontakt. Pomáhají, spolu s dalšími neverbálními signály, zesílit naše sdělení a mají pozitivní či negativní charakter. Druhy pohledů: pohled hodnotící, tázající se, odvrácený, vemlouvavý, těkající, pokradný, pohled se sklopenýma očima, nepřítomný, pohled s přimhouřenými víčky, pohled prozrazující udivení, civění či zírání atd. Při pozorování očí je důležité pozorovat nasměrování pohledu, odklon od normálu obličeje, délku trvání, četnost pohledů na různé cíle, celkový dojem úhlu pootevřených víček, mrkací pohyby, tvary a pohyby obočí a velikost zornice. Pokud má jedinec zornice rozšířené, stává se přitažlivějším. Když člověk pohledem uhýbá či ho skrývá např. černými brýlemi, může to v okolí vyvolat hrozbu.

Vnější vzhled – automaticky vysílá neverbální signály. Lidé o tomto faktoru často přemýšlí a vědomě ho formují tak, aby je jejich okolí vnímalo podle jejich záměru. Lidé se snaží o co nejpozitivnější informaci, která z nich bude vyzařovat. Lidé sledují celkový fyzický vzhled, charakteristiku oblečení (ta nám kóduje sociální status, příslušnost ke skupině, profesní začlenění), styl oblékání, přítomnost šperků a jiných dekorativních předmětů, úpravu vlasů, make-up, volbu barev atd. Samostatnou složku dále tvoří pachová komunikace a to především signál přitažlivosti a identifikace. (Žantovská, 2008, s. 73-80)

Masová komunikace

Pojem masová komunikace vznikl v 30. letech 20. století, má mnoho konotací. Pojem „masová“ znamená velký počet, rozsah a množství lidí nebo produktů. Pojem „komunikace“ znamená, předávání a přebírání významů, vysílání a přijímání sdělení. V mnoha definicích je z pohledu podavatele pojem komunikace chápán jako přenos. Jedna z definic je: (Gerber 1967): „sociální interakce prostřednictvím sdělení“ (Gerber In: McQuil, 1999, s. 30-31)

Masová komunikace je celoplošná komunikace, která se rozděluje do několika rovin podle pyramidy komunikace Denise McQuaila: intrapersonální komunikace; interpersonální komunikace; meziskupinová komunikace; institucionální/organizační komunikace; celospolečenská komunikace. (McQuil, 1999, s. 27)

Masová komunikace je úzce spjatá s komunikací interpersonální. Interpersonální komunikace se uskutečňuje v sociálních vrstvách. Komunikace masová má vztah mezi komunikátorem a recipientem parasociální jen za určitých okolností např. pokud se televizní moderátor přímo obrací k publiku. Masová komunikace je jednosměrná, recipient může kdykoliv kontakt přerušit. Masová komunikace má tři základní formy: *komunikátor* – průvodce sdělení; *komunikant* – příjemce sdělení; *komunikační kanál* – prostředek sdělení; *komuniké* – obsah sdělení. Komunikátorem v masové komunikaci je moderátor a komunikantem je masové publikum, komunikačním kanálem je zvolený druh média a komuniké je založeno na standardizovaném způsobu skrze masovou produkci, která je jednosměrná. Vztahy mezi komunikátorem a komunikantem jsou neosobní, anonymní a asymetrické. V masové komunikaci nemusí být komunikátorem jedinec, ale i určitá organizace nebo instituce. Komunikantem také není jedinec, ale veřejné publikum určitého druhu např. filmoví či televizní diváci, čtenáři a posluchači, takové publikum se nazývá *disperzní publikum*. V masové komunikaci se mísí sociální struktury např. instituce, organizace, vrstvy obyvatel. V tomto druhu komunikace je narušena časová a prostorová vzdálenost Audio či video sdělení nahrazuje fyzickou přítomnost jedince, role jsou trvale rozděleny. (Janoušek, 1968, s. 21, 132-133, 135), (Kunczik, 1995, s. 18), (Thompson, 2004, s. 27), (Šubrt, 1998, s. 22)

Politická komunikace

Proces, ve kterém dochází k přijímání, zpracování a vysílání sdělení, je součástí veřejné komunikace. Politická komunikace je spojena s konstituováním změn politické moci od 16. století, tiskem jako prostředku realizace lidské svobody. V současné době existují úvahy, které jsou o rostoucím vlivu médií, který zasahuje do rozhodování politických institucí. Cílem politické komunikace je ovlivnit proces a výsledky vládnutí. Političtí aktéři chtějí pomocí médií ovlivnit veřejnost a mít politickou moc. Aktéři politické komunikace na sebe působí a ovlivňují se, politická komunikace probíhá v prostoru kde působí faktory, které určují podobu komunikace. Technologický a technický vývoj forem působení politické komunikace je sofistikovanější. Formy jsou jazyk, úroveň myšlení, ideologie, stav morálky a etické kodexy. Dva základní přístupy v politické komunikaci jsou objektivistický a konstruktivistický. Teoretické a výzkumné práce analyzují vztahy mezi médii a politikou a spadají do oblasti politické komunikace. Šest základních oblastí politické komunikace (Eric Louwe): zkoumání mediatizace západní politiky; nárůst „spin-doktorů“⁴ a využívání public relations v politice; vztah mezi mediálním pokrytím a politickou praxí; vývoj politické žurnalistiky; politický vývoj různé mediální formy; televizní vliv na změnu podstaty politiky. (Svobodová, online, cit. 2015-01-04), (Institut politického marketingu, online, cit. 2015-01-05), (socioweb.cz, online, cit. 2015-01-05)

1.2 Rétorika

Rétorika je obor, který se zabývá řečovou činností člověka. Má různá pojetí obsahu, hodnocení a rozsahu: praktické řečnictví; teorie řečnické stylizace a argumentace; ustálený způsob veřejného vyjadřování. Od Antiky do zhruba poloviny 18. století byla rétorika základní vzdělávací článek. V moderní době rétorika upadá. V minulosti byla důležitou složkou evropské kultury, vědy a školní výchovy, ve středověku byla hlavním

---

⁴ spin- doctor je osoba, která se stará o to, aby veřejnost na určitou událost, osobnost, organizaci apod. dohlížela požadovaným způsobem

předmětem výuky vědeckého poznávání člověka a společnosti. Byl to obor zabývající se pravidly jak sestavit veřejný a jazykový projev. V 19. století byla rétorika neoblíbená, byl k ní odpor, slovo rétorický mělo jiný význam, bylo synonymem myšlenkové prázdnoty a výrazové strnulosti. V 21. století je o rétoriku velký zájem, ve společnosti je rozmach mluveného slova a veřejných projevů a vysoký počet lidí, kteří mluví spisovným jazykem. (Polívková, online, cit. 2015-01-14)

Současná rétorika je: vědou (zabývá se analýzou textů, analýzou vyvolaných účinků a její data a informace jsou vědecky zpracováni); dovedností (zabývá se technikou přednesu, obsahuje soubor cvičení a tréninkových metod); uměním. Rétorika se zaměřuje na zdůraznění etických principů a na morální dospělost moderního člověka. Schopnost umění mluvit je požadovaná. Rétorika je studijní předmět v systému výuky. Jednou z definic moderní rétoriky je: (Hlavas, 1998): *„Současnou, moderně pojatou rétoriku můžeme definovat jako teorii účinné komunikace, tj. nauku o tom, jak přesvědčit posluchače a získat pro stanovisko řečnicko prostředky obsahovými např. argumenty, logickým vyvozováním, optimálními kompozičními postupy), jazykovými (např. volbou vhodných jednotek lexikálních a syntaktických) a neverbálním chováním.“* (Hlavas In: Žantovská, 2008, s. 6) Nejdůležitější rétorické otázky jsou: *„Jak posluchače přesvědčit“?* *„Jak ho získat pro stanovisko řečníka?“* Rétorika je věda interdisciplinární (čerpá z ostatních věd např. psychologie) a interdiskursivní. Rétorika je syntetickou disciplínou, která je deskriptivní (popisná) a perskriptivní (návodná) zároveň. Moderní rétorika zdůvodňuje, ospravedlňuje, vyvrací.

(Žantovská, 2008, s. 5-6)

2 MODERÁTOR

Konferenciér, někdy také *spíkr* (z anglického slova *speaker*), tak se označoval ještě v nedávné době průvodce většinou zábavných pořadů, který program uváděl prostřednictvím mluveného slova. Konferenciéři působili rovněž v rozhlasu a televizi většinou za pomoci příslušného informačního média. To mohlo být v přímém přenosu nebo ze záznamu. V těchto případech konferenciér ovšem plnil roli televizního nebo rozhlasového hlasatele. V dnešní době se tohoto termínu používá již velmi zřídka, protože ho nahradilo „módnější“ slovo podobného významu, totiž slovo „*moderátor*“, které ale kupodivu, uvedeno jako *moderátor – profese*, ve slovníku není.

Slovo moderátor pochází z latiny *moderor* a znamená *mírnit, řídit, vést*, z něj vzniklo slovo moderátor, zahrnuje mnoho příbuzných významů. V současnosti se slovem moderátor nazývá např. látka, která obsahuje lehké atomy zpomalující oběh rychlých neutronů, zařízení na tlumení zvuku, zařízení na zpomalování chodu stroje, archaicky výraz *moderátorka* označoval olejovou lampu. V dnešní době má slovo moderátor, v publicistice dva významy. Označuje vedoucího odborné besedy, který ji komentuje a shrnuje, druhý význam se shoduje s etymologií, má umírňovat názory jednotlivých respondentů, je zároveň redaktorem někdy i autorem uváděných zpráv. Moderátor jako osobnost zpravodajských textů vchází, díky pohotovosti a jistému stupni improvizovanosti svého vystoupení, do těsnějšího kontaktu s posluchačem, vytváří tím zdání dialogu, větší bezprostřednosti a mnohdy i intimnosti sdělení. Nároky na vzdělání, informovanost a schopnost se vyjádřit jsou u moderátora vysoké. Moderátor může dostat zprávu na poslední chvíli, tu musí správně sestylizovat, zařadit a přednést. Pro posluchače je takto podané sdělení bližší, než doslovně přečtené body zpravodajského pořadu, ale předpokládají, že projev bude kultivovaný, moderátor bude mít správnou výslovnost, text bude bez frází, celkově odpovídá dikci vystoupení, která se pohybuje na hranici mezi publicistickým a běžným projevem. Pokud veřejný projev není doslova čten, má pro posluchače větší hodnotu. (Kraus, online, cit. 2015-01-15)

2.1 Kvalitní moderátor

Aby se člověk mohl stát dobrým moderátorem, musí pro to mít předpoklady, být trpělivý, ochotný a učenlivý a mít velkou slovní zásobu a výbornou vyjadřovací schopnost. Musí vědět, kdy má mluvit, jak má mluvit, musí být vtipný a dokázat zaujmout pouhým slovem. Pokud má člověk vadu řeči, nebo jinou dysfunkci, nikdy se dobrým moderátorem nestane. Pro práci moderátora je další důležitou věcí hlas, který by měl být příjemný. Moderování je celkově profese, jejímž nástrojem je mluvené slovo. Často jsou moderátoři vybíráni z řad uměleckých profesí, ale není to pravidlem, být dobrým hercem neznamena, že člověk bude i dobrým moderátorem. Každý dobrý moderátor by měl: umět navázat kontakt s publikem, rychle reagovat na vzniklou situaci a mít smysl pro humor. Moderátor by měl ovládat spisovnou češtinu (nebo jazyk, ve kterém moderuje), ale také by měl umět přizpůsobit svou řeč typu publika. Profesionální moderátor se na každou akci připravuje velice pečlivě, má přehled o moderované akci, účinkujících, partnerech, sponzorech atd.

Řada moderátorů vzniká již ve školních letech, bývají to moderátoři školních akcí, mimoškolních aktivit, studentských televizí či rádií. Většina z nich jde pak studovat rozličné umělecké školy, následně se snaží uplatnit v uměleckém světě anebo se snaží dostat do lokálních rádií a internetových televizí. V tomto období se začínají učit hereckému, novinářskému a moderátorskému řemeslu, ti kteří jsou úspěšní, se postupně stávají známějšími a dostávají se do celonárodních televizí či rádií. Častěji ale moderují společenské akce, benefiční a charitativní akce, maturitní plesy, reprezentační plesy, městské slavnosti atd.

Pokud chce moderátor pracovat v rozhlasu, musí se připravit na to, že nejprve bude muset pracovat mimo mikrofon. Moderátor si nejprve projde veškeré stanice a provozy rádia. Může se dostat do pozice redaktora, ten nějakou dobu točí různé reportáže a příspěvky. Teprve pokud je v tomto úspěšný dostane možnost stát se moderátorem. Moderování v rozhlasu je velmi náročné na psychiku, co bude říkat má moderátor předem určené, ale jen obecně, závěrečnou formulaci musí udělat sám. Moderátor by se měl do mikrofonu usmívat, i když ho posluchač nevidí, protože je to slyšet v modulaci hlasu a odráží se to v celkovém projevu. Moderátor v rozhlasu musí umět zaopatřit celý hrací systém např. mikrofon, počítač, mixážní pult, přehrávače. Z počítače poté vybírá

sklady, kterou jsou předem nadefinované, v dnešní době se většinou hraje z formátu MP3. Moderátor obstarává veškeré doplňkové výplně vysílání, např. písničky na přání jsou velkým testem moderátorovy psychiky.

Existují moderátoři, kteří si práci hledají sami nebo dostávají různé nabídky, ale to jen za předpokladu, že je již v této profesi známý. O jakékoliv akci by si měl moderátor zjistit co nejvíce dopředu. Podle typu respondentů vybírá moderátor obsah svého projevu. Moderátor musí vždy mít reprezentativní chování, musí umět improvizovat, po celou dobu samozřejmě nesmí zapomínat na projevy neverbální komunikace viz kapitola 1.1. Správný moderátor by si měl celou akci nacvičit dopředu, aby se vyhnul nepříjemným nečekaným situacím. To velice napomáhá k zvládnutí trémy, která je a bude. (mujweb.cz, online, cit. 2015-01-16), (můj-moderátor.cz, online, cit. 2015-01-20), (plivátko.cz, online, cit. 2015-02-20)

2.2 Veřejný projev

Je to komunikace, kdy moderátor oslovuje publikum. Veřejné projevy se dělí na psané a mluvené a dnes se mísí. Veřejný projev je monologický nebo dialogický. U dialogu je okamžitá a přímá reakce, je to systém otázek a odpovědí. U monologu není přímá odezva vyžadována ihned, přednes je obsahově dopředu daný a má časový limit. Dva základní okruhy projevů: *Informativní* – důraz je na obsahovou stránku projevu, převládá věcná a informativní složka, informuje o něčem novém, vysvětluje, poučuje a demonstruje. Obsahuje strategii popisu, strategii definice a strategii názorné demonstrace, působí v oblasti logické argumentace. Používá fakta, příklady, důkazy, statistiky. *Přesvědčovací* – důraz je na výrazovou stránku projevu, působí na oblast lidského mínění. Úkoly projevu jsou, posílit nebo změnit stávající postoj, motivovat k formě chování, podnítit publikum k určité aktivitě. Při tvorbě se využívají logické výzvy, které slouží pro zdůvodňování např. zdůvodňování ze specifických příkladů, z analogie, z příčin a důsledků a ze znaků. Apely souvisejí s osobností řečníka, jako je důvěryhodnost a způsobilost. (Žantovská, 2008, s.23-24)

Efektivní veřejný projev

Člověk, který má s vystupováním na veřejnosti problém, se neumí vyjadřovat jasně, pouze předpokládá, co mají druzí na mysli nebo co cítí, většinou pouze naznačují, co si myslí a doufají, že se informace přenesou v správném znění. Často používá „my“ místo „já“, ztrácí tím vlastnictví daného sdělení.

Moderátor musí poskytnout veškeré informace, aby mu recipient mohl rozumět. Musí si dávat pozor na chyby v logice. Není vhodné přiznávat své potřeby a pocity recipientům, to může udělat jen za předpokladu, že chce rozvíjet blízké vztahy. Před každým vystoupením musí moderátor uspořádat své myšlenky, nesmí přerušovat myšlenku či myšlenky přeskakovat. Pokud moderátor ví již předem, že s něčím nesouhlasí, měl by to řešit okamžitě, tím může zamezit pozdějším komplikacím. Moderátor by neměl skrývat vzkazy, záměry či požadavky, nemá mít jiný důvod sdělení než ten opravdový, musí vědět, *proč to říká a komu to říká*. Ve svém vystoupení by moderátor neměl používat hrozby, sarkasmus, negativní srovnání či odsudky. Musí sladit svůj verbální i neverbální projev, pokud bude říkat něco jiného slovy a tělem, bude pro publikum nedůvěryhodný. Moderátor by se ve své řeči neměl moc opakovat, tím ztrácí pozornost publika. Pokud se moderátor snaží publiku něco vysvětlit, musí si být jist, že byl správně pochopen. (MARTENS, online, cit. 2015-01-15)

3 PUBLIKUM

Slovo *publikum* pochází z latinského slova *publicum*, které označuje veřejnost, obec nebo obecní jmění. Do českého jazyka proniklo z německého jazyka. V původním významu, kdy se publikum bralo jako obecenstvo, se nalézá již ve starověku, kdy lidé naslouchali svému vůdci či jiné autoritě. Předchůdce současného mediálního publika, bylo obecenstvo v antickém divadle, jeho existence byla spjata s městskou kulturou a bylo institucionalizované. V této době se již rozlišovaly cílové skupiny, druhy publika, pro které byly produkovány různé obsahy. Publikum se stále více diferencovalo, díky vzniku nových médií (např. vznik knihtisku – 1450 – Johannes Gutenberg), také díky rozličnostem v sociálních vrstvách, změně hospodářského systému a vzniku buržoazní veřejnosti. Veřejnost si postupem času začala klást otázky, kriticky diskutovat a měla potřebu cítit média, která sloužila k vyjádření jejich názorů, pocitů a k nastolení témat. Od 17. století se do role hlavního média postavily tiskoviny, díky tomu, že se snažili přilákat další čtenáře, se začaly obracet na veřejnost jako k jednomu ze svých publik, nutily je k jejich konzumaci čili přijímání. Vznik mediálního publika byl ovlivněn ekonomickými, sociálními a technologickými faktory, které se navzájem ovlivňují. Jan Jiráček a Barbora Köpplová (2003) rozdělili období vývoje mediálního publika: *období elitního publika* – publikum byla pouze elita vzdělanců, *období masové populace* – publikem je celá populace, *období specializovaného publika* – malé skupiny, které se specializují na určitý typ obsahu, *období interaktivního publika* – toto období je charakteristické aktivitou recipienta, jeho zásahem do médií a selekcí obsahu, které přijímá. Všechny tyto typy publik se nevyvíjí pouze lineárně, ale mohou existovat vedle sebe a dále se diferencovat. Mnoho druhů publik, nelze definovat, omezit či izolovat, většinou jde o různé cílové skupiny, které jsou dnes charakterizovány především svou tržní hodnotou. Publikem v současnosti nazýváme: televizní diváky čtenáře tištěných periodik, rozhlasové posluchače, návštěvníky kin, uživatele internetu, obecenstvo, recipienty, adresáty, konzumenty, komunikanty. Publikum je skupina lidí, která přijímá veřejně dostupné sdělení, nemusí ho přijímat ve stejném čase a prostoru.

Mediální publikum bylo zkoumáno dříve než masová komunikace a média, ale v souvislosti s těmito pojmy se začal zkoumat vliv médií na publikum a jeho participaci či pasivitu. V roce 1986 se objevuje termín *interaktivita*, ovládání procesu se přesouvá

od podavatele k publiku. Média se v současnosti mnohem více soustřeďují na odlehčení svých obsahů. Jsou více zábavná a stále více komercializovaná, díky tomu dochází k privatizaci mediální komunikace a k posunu od veřejné sféry k soukromé. Náhled na publikum se bude dále vyvíjet, není definitivní. (Soldátová, online, cit. 2015-02-21)

3.1 Aktivní a rozptýlené publikum

Aktivní publikum

Tento pojem předznamenala autorská trojice P. F. Lazarsfeld, Gaudet a Berelson. Ve své práci *The Peoples Choice*, zjistili, že pokud publikum mění svůj názor, vliv médií není tak velký jako důležitost interpersonální komunikace. Tím vznikl koncept dvoustupňové komunikace a názorových vůdců, který vychází z toho, že medializované sdělení přijímá nejprve aktivnější část publika, ta je protřídí, interpretuje a předává dál těm, na které má vliv. Teorii názorových vůdců rozvíjí R. K. Merton, který odlišuje lokálního vůdce, který se specializuje na místní záležitosti a vůdce kosmopolitního, který řeší problémy světové. P.F. Lazarsfeld a E. Katz k teorii dodávají, že každá společenská vrstva má své vlastní názorové vůdce, kteří jsou kompetentní v různých oblastech a oborech. Další výzkumy se již nezaměřovaly na koncept dvoustupňové komunikace, ale přešly ke konceptu vícestupňové komunikace a komplexní komunikace. Aktivitu publika ovlivňují interpersonální vazby a sociální postavení.

Existují tři teorie aktivního publika. První teorie je *užití a uspokojení*, ta vychází z předpokladu, že recipient užívá média k uspokojování svých aktuálních potřeb, které ovlivňují výběr konkrétních typů mediálních produktů a způsob jejich využití. Tyto potřeby pramení z kulturního a sociálního prostředí recipienta a sdělení jsou vybírána s ohledem na subjektivní zkušenosti recipienta. Druhá teorie je *kódování a dekódování*, je spojena s představiteli Birminghamské školy obzvláště s Sturatem Hallem a Davidem Morleym. Tato teorie klade důraz na význam textu, většina recipientů je schopna identifikovat hlavní myšlenku sdělení, ale kvůli vlastním zkušenostem ji interpretují odlišně. Sdělení je zakódované, podavatel a recipient ho může milně dekódovat. Způsob dekódování je ovlivněn sociálními, kulturními a politickými faktory. Významné jsou

rozdíly osobností recipientů, obzvláště genderový rozdíl, rozdíl etnicity a tří zakotvení. Třetí teorie je *recepce*, která se zaměřuje na odlišné způsoby reakcí u různých společenství v rámci každodenních forem mediální konzumace. A. Biocca shrnuje aktivitu publika do pěti bodů: publikum si vybírá, jedná záměrně, řídí se vlastní zkušeností a potřebou, je kritické a interaktivní, je odolné vůči ovlivnění. (Kolašínová, online, cit. 2015-03-02)

Rozptýlené publikum

Tato mediální studie navazuje na teorii aktivního publika, jedná se o oprošťování od silného vlivu médií na publikum. Pozornost již není kladena na média jako text, ale na procesuální koncept rozeznávající mediální krajinu jako celek, rozšiřuje symboličnost médií o socialitu. Začíná se používat, kvůli empirickému mapování rozličných publik, termín *publikum* v plurálu, hovoří se o *publicích*. Abercrombie a Longhurst (1998) rozdělují publika na *jednoduché, masové a rozptýlené publikum*. Ani jedno z těchto publik neexistuje samostatně, nejsou to uzavřené etapy v dějinách médií, ale koexistují. Podle Abercrombieho a Longhursta jsou klíčovým momentem dva procesy, rostoucí podívané a performativity⁵. Kvůli tomu je člověk současně divák ale i účinkující, takže je součástí nějakého publika. Média se podílejí na konstrukci každodenního bytí většiny lidí, mají tzv. konstitutivní povahu. Média jsou zdrojem jistoty, protože každodenně organizují dění, vytvářejí tím rituály a rutiny. Rysem rozptýleného publika je růst performativních módů, média jim slouží jako vzor, ale zároveň oni slouží jako zdroj. Tento růst performativních módů je v podstatě neviditelný a neuvědomělý, zpochybňuje aktivitu publik a jejich dosavadní pojetí. Tato studie reflektuje vývoj médií a zosobňuje tendence v jiných disciplínách např. etnografii nebo sociální antropologii. (Sýkora, online, cit. 2015-03-03)

---

⁵ Na jedné straně je svět, který je neustále konstruován a na straně druhé je jedinec, který je také neustále konstruován ve své narcistní povaze.

4 VÝVOJ TELEVIZE

Objevu televize předcházelo několik nápadů, ze kterých ještě nebylo jasné, co vznikne. O počátcích vzniku televize se dá mluvit již v XIX. století našeho letopočtu, v době vzniku elektřiny. Konkrétní nápad na vznik televize vzešel z vynálezu telegrafu Samuelem Morseem v roce 1844. Tehdy se rozhodlo, že by se kromě zvuku mohl přenášet obraz. Prvně tento problém, teoreticky vyřešil Alexander Bain ve Skotsku, roku 1843. Tento hodinář zjistil, že obraz se musí rozdělit na body o různých světelných hodnotách. Bylo třeba měnit světelné hodnoty bodů na elektrické impulsy a na místě je zase měnit ve světelné, dále bylo zapotřebí, aby se oba tyto děje odehrávali synchronně, ve vysílači i přijímači.

První nebyl vynález elektronické televize ale tzv. mechanické, kterou vynalezl Paul Nipkow. Tento vědec využil otočný kotouč s průsvitnými pohledy ve spirále ke středu, zavedl postupný řádkový rozklad a tím vznikla v roce 1883 první mechanická televize. Nipkow si tento vynález nechal patentovat pod názvem elektronický teleskop. Jeho vynález byl publikován na výstavě německého rozhlasu v roce 1928, přenos měl velikost poštovní známky. Díky vynálezu Nipkova vznikla televize elektronická. Její vývoj se dá dělit na dobu předválečnou a poválečnou. Za zakladatele elektronické televize je považován Ferdinand Braun, který svému vynálezu nedůvěřoval. První přenos pomocí elektronické televize byl odvysílaný nápis BRAUN. První použitelné elektronické televizní zařízení předvedli až v roce 1925, J.L.Baird a C.F.Jenkins. Ve třicátých letech byl další rozvoj mechanické televize ukončen. První vysílání elektronickou televizí bylo v roce 1936 a jednalo se o stanici BBC v Londýně. Tímto vyhrála elektronická televize nad mechanickou. Pomocí mechanické televize, byl později, vyroben radar. (Verner, 2010, s. 120-122)

4.1 Vývoj TV ve světě

Anglie

V Anglii začala poprvé pokusně vysílat televize BBC v roce 1926, pravidelně vysílá od 2. listopadu 1936. Druhý program začala vysílat od roku 1964 standardem na 625 řádek. Barva se dostala na první program a komerční ITV v roce 1969. V dalším roce byly tři programy: BB1, BB2 a ITV. Velká Británie patří mezi první země, kde začalo družicové vysílání. Nejprve bylo řízeno vládou BBC, později od devadesátých let má tento druh vysílání komerční charakter. V polovině osmdesátých let působily ve Velké Británii regionální komerční televize IVT: Thames; London Weekend; Central; Granada; Yorkshire; TV South; Anglia; HTV. Mezi hlavní televizi, kterou jsou šířeny prostřednictvím kabelových televizí i mimo VB patří zejména: Sky Channel; Music Box; Premiere; Screen Sport; Children-s Channel. Na území VB to jsou: Arts Channel; Life Style; Home Video; Channel Bravo a další. (Verner, 2013, s. 28)

Francie

Ve Francii vysílá televize veřejně od roku 1935, je kontrolována státem a má několik programů. Těmi nejdůležitějšími jsou: TF 1 (Télévision Francaise 1); A 2 (Antenne 2); F 3 (France Régions 3). První komerční stanice ve Francii Canal Plus v roce 1984, později La Cinq a TV-6. Po nejznámějších veřejnoprávních stanicích dvě a tři, je oblíben vzdělávací pátý program.

Ve Francii dne 28. prosince 1895 představili dva francouzští bratři Lumierové, Auguste (1862-1954) a Louis (1864-1948) na Kapucínském bulváru v Paříži svůj kinematografický přístroj, který umožňoval první projekci na plátno, která trvala 45 sekund a jmenovala se „*Dělníci odcházejí z Lumiérový továrny*“. Dalším krátkým filmem bratrů Lumiérových byl „*Příjezd vlaku*“, diváci při pohledu na tento snímek málem utekli, domnívali se, že lokomotiva vyjede z plátna přímo do hlediště. Díky bratrům Lumiérovým se dalo natáčet, promítat i kopírovat, což do té doby nebylo možné a vznikl film. (Verner, 2013, s. 33), (Myslínová Cejpková, online, cit. 2015-03-04)

Německo

Německá státní televize začala vysílat po válce v roce 1952 a má několik hlavních celostátních programů. V roce 1957 dosáhla prvního milionu koncesionářů ARD, o rok později byl počet koncesionářů dvojnásobný. Prvního dubna 1963 zahájila své vysílání veřejnoprávní televize ZDF, se sídlem v Mohuči. Díky družicím jsou vysílány další pořady např. 3 SAT. První německou komerční televizí se stala 2. ledna 1984 RTL Plus, ale nejvýraznější kabelovou komerční televizí je SAT-1. Od ledna 1988 se stává velmi oblíbeným program TELE 5. (Verner, 2013, s. 42-43)

Spojené státy americké

Pokusné vysílání v Americe probíhalo již ve dvacátých letech 20. století. Pravidelné vysílání započalo v roce 1941, tamější televize zaznamenala po 2. světové válce rychlý vývoj. V roce 1946 byla v USA vyrobena první barevná televize. V roce 1947 vznikla v Mississippi první komerční televize na světě. V roce 1948 byla v USA zavedena kabelová televize. V roce 1953 bylo zahájeno první barevné komerční vysílání. V roce 1964 byl vyvinut první plazmový displej na světě. Čtyři programy jsou celostátní, ale tři z nich jsou komerční. Jediná nekomerční se jmenuje Public Broadcasting Service, ale podíl sledovanosti je velmi nízký. V roce 1972 bylo v Americe již sedm set televizních stanic a patřily do televizních koncernů: American Broadcasting Company založeném v roce 1945; Columbia Broadcasting System založeném v roce 1927; National Broadcasting Company založeném v roce 1926. Ve 20. století se místní kabelové systémy začaly propojovat, některé místní stanice se staly celostátními: WOR-TV New York; WGN-TV Chicago, WTBS-TV Atlanta atd.

V Americe jsou tři čtvrtiny stanic kabelové a jsou zaměřeny žánrově. Nejvíce známá je zpravodajská stanice, která vysílá 24 hodin denně CNN-USA, kterou založil v roce 1980 světový magnát Ted Turner.

Mezi další velmi známé stanice patří: Fox News – nejsledovanější zpravodajská stanice; hudební MTV; sportovní ESPN; HBO, erotické Bravo a The Playboy Channel; kulturní ARTS. Na náboženskou a národní problematiku jsou zaměřeny: SIN; BET; CBN. Již v polovině osmdesátých let 20. století dosahoval celkový počet stanic asi 6600. V té době využívala kabelových rozvodů asi polovina amerických domácností. Sledovanost v USA patří k jedné z největších ve světě. Vzhledem k tomu, že v Americe neexistuje celoamerický denní tisk, je televize hlavním tvůrcem veřejného mínění. V druhé

polovině roku 1998 přecházely hlavní programy souběžně na digitální vysílání. Americká mediální společnost CME vlastní i českou TV Nova a maďarskou komerční TV3. (Verner, 2013, s. 66-67), (Datart.cz, online, cit. 2015-01-19)

TV během a po druhé světové válce

První, během války, přestala vysílat stanice BBC, dále okupovaná Francie a Sovětský svaz. Německé vysílání skončilo po americkém náletu, který zničil televizní vysílač. I přes to v roce 1941 byla přijata vysílací norma NTSC pro černobílou televizi a následně v roce 1943 byla snímací elektronka Orticon, která byla lepší než její předchůdce. Když válka skončila začalo se vysílání po celém světě postupně obnovovat. První obnovené vysílání bylo ve Francii, poté v prosinci 1945 obnovil své vysílání Sovětský svaz a následně na to v červnu 1946 Velká Británie, kdy bylo v tu dobu nejvíce televizních přístrojů. V USA bylo vysílání obnoveno těsně po válce a v domácnostech bylo přibližně deset tisíc televizí. V roce 1946 zde Peter Carl Goldmark uvedl první systém a přijímač barevné televize. (Melatínský, online, cit. 2015-01-23)

4.2 Historie TV v ČSSR a ČR

V českých zemích se začalo experimentovat s filmovou tvorbou na konci 19. století. Největším průkopníkem tehdejší doby byl Jan Kříženecký. U nás se ale film neprosadil. Kulturně dostupným se stal až ve 20. letech. V prvním desetiletí existence republiky pocházela většina zpravodajských filmů ze zahraničí. Tuzemská tvorba se prosazovala velmi obtížně. V letech 1930-1937 existoval celkem úspěšný *Československý filmový týdeník*. Až na konci první republiky se objevil filmový týdeník, ten již byl srovnatelný se zahraniční konkurencí. Tento filmový týdeník se nazýval *Aktualita*. Poprvé se promítala 30. června 1937. Podporoval ji stát, finančně byla podporována předními tiskovými podniky. V tomto historickém období byla ČSR ohrožována zvenčí i zevnitř. Kvůli tomu se *Aktualita* zabývala podstatnými událostmi, které dobře usazovala do domácího a zahraničního kontextu. Kvůli spolupráci se zahraničními týdeníky, byla československá tvorba vzdálena provinčnosti. Veřejné vysílání u nás nebylo zahájeno, ale byly mu položeny základy. Nejznámějším průkopníkem televizního vysílání byl

Jaroslav Šafránek. Jaroslav Šafránek sestrojil vysílací a přijímací mechanismus plně elektronické televize. Tento další vývoj přerušila německá okupace. (Končelík, 2010, s. 64-65)

V Československu proběhlo první pokusné vysílání 23. března 1948 v Tanvaldu, tamější skupina vědců z Vojenského technického ústavu zprostředkovala ukázkou pro veřejnost. V roce 1948 na Mezinárodní rozhlasové výstavě (MEVRO) byl prezentován úplný kamerový řetězec v elektronickém systému. V tuto dobu se začíná vyrábět televizní přijímač Tesla. Na začátku července v roce 1948, probíhal první přímý televizní přenos z XI. všesokolského sletu na pražském Strahově. V Čechách začalo první, zkušební vysílání 1. května 1953, při příležitosti Prvního máje v osm hodin večer. Program moderoval Jaroslav Marvan. Vysílaly se původní reportáže z filmových týdeníků a také reportáž z prvomájového průvodu. Kvůli technickým problémům musel prodlevy zaplňovat František Filipovský, který se tím stal legendárním. V roce 1954 se začalo vysílat pravidelně a to čtyřikrát v týdnu, studia byla v Praze, Brně a Ostravě. O rok později vysílá televize již pět dní v týdnu a v roce 1958 již celý týden. V roce 1958 proběhla personální čistka, od té doby vybíraly pracovníky pouze orgány KSČ. V 60. letech proběhla řada sporů televize s cenzurou, především kvůli publicistickým pořadům. Jeden z největších konfliktů 60. let 20. století byla reportáž Otty Bednářové z pořadu *Zvědavá kamera*. V této reportáži z roku 1964 šlo o příběh dívky, která měla být vyloučena ze střední školy kvůli jejímu nevhodnému třídnímu původu. Proti tomu se výrazně ohradili funkcionáři KSČ. Předsednictvo ÚV KSČ velice kritizovalo televizi za subjektivní pohled, kritizovalo jejich přístup k politickým a hospodářským problémům. Rozhodlo se dosadit do televize dva nové kontrolní náměstky Jaroslava Hondlíka a Jiřího Plachého. Televize i nadále tento pořad vysílala. Její popularitu zneužila StB, která v roce 1964 podsunula kompromitující dokumenty z období války do jedné z reportáží, snažila se tak oživit kampaň proti západnímu Německu.

Během roku 1955 se na obrazovkách objevovalo více sportovních přenosů, což zvýšilo divácký zájem, dále tomu napomohla i cena televizorů, která výrazně klesla. Organizační systém televizního vysílání, byl postaven na státu, jako na monopolním poskytovateli, který vybírá od domácností tzv. koncesionářský poplatek za užívání televizního přijímače. V roce 1955 započalo Moravské vysílání, z vysílače v Ostravě-Hoštálkovicích. Od prosince 1958 vysílala tato stanice každodenně. Až do roku 1957, byla televize součástí organizační části rozhlasu. V průběhu dalších let se televize

rozšířila do více než 120 pracovišť v Praze. V roce 1957 se úřady rozhodly o výstavbě vysílače a studia na Kavčích horách v Praze, ta se, ale potýkala s problémy. Stavět se začalo až v roce 1961 a první dvě studia začala fungovat. V roce 1966 bylo zahájeno první reklamní televizní vysílání a vzniklo moderní studio v Mlýnské dolině v Bratislavě. Problém byl také s šířením signálů, ten byl původně šířen z Petřínské rozhledny. Základní výstavba televizních vysílačů byla ukončena v roce 1961, vysílačem Cukrák u Prahy. Významný byl u nás dabing, dabingové studio v Bratislavě vzniklo v roce 1960, brněnské o dva roky později. Změnou v užívání televizorů, byl přenosný televizor Tesla Camping, který se prodával od roku 1962.

První barevný přenos z Mistrovství světa v lyžování ve Vysokých tatrách, byl 14. února 1970. V roce 1970, 10. května zahájil své vysílání druhý program Československé televize, který se od 9. května 1973 začal vysílat barevně. V roce 1975 9. května bylo zahájeno barevné vysílání na prvním programu Československé televize.

Na počátku roku 1960 ČST spolu zakládala Intervizi, televizní součást mezinárodního vysílání, organizací zemí sovětského bloku OIRT (Organisation Internationale de Redaidioiffusion et det Télévision). Tuto spolupráci posílilo televizní spojení Praha-Moskva. V polovině 60. let si televize vybuodovala kontakty v zapadání Evropě, např. s Rakouskem a Francií. V roce 1961 začala televize spolupracovat se Švýcarskem v Montreaux. Jednalo se o pořad režiséra Ladislava Rychmana, který započal cestu dlouholetých festivalových úspěchů. Od roku 1964 pořádala ČST Mezinárodní televizní festival Zlatá Praha. Společně s rakouskou televizí vznikl v roce 1963 pořad *Telemosty*⁶.

Televize byla organizační součástí rozhlasu. Pražské televizní studio bylo součástí rozhlasu pouze programově, studiovou i přenosovou techniku mělo na starost ministerstvo spojů. Tento rozkol byl vyřešen 29. listopadu 1957, kdy byl zřízen Československý výbor pro rozhlas a televizi. O dva roky později zaniká a ČST získává veškerou studiovou techniku. Stala se samostatnou rozpočtovou organizací, která podléhala vládě. V ideových a personálních věcech podléhala přímo ÚV KSČ. V prvních letech nebyla televize ještě v područí KSČ, což znamená, že zaměstnanec nemusel mít třídní původ nebo být členem KSČ. Vznikly nové, pracovní příležitosti v umělecké oblasti. Od počátku televize byli pracovníky např. Jaroslav Dietl, František

---

⁶ Publicistický pořad, který je založený na souběžném televizním přenosu z různých míst.

Filip, Antonín Moskalyk či Zdeněk Podskalský. Televize se stala silným médiem, což si uvědomili i političtí představitelé. V roce 1958 začala personální čistka, která měla za úkol obsadit televizi prověřenými zaměstnanci. Tato událost odstranila více než sto televizních zaměstnanců a další pravidla již určoval Kádrový pořádek ČST. Veškeré další pracovníky schvalovala základní organizace KSČ v ČST. V roce 1959 nastoupil do funkce dosavadní ředitel ČTK Adolf Hradecký. Osvědčil se až Jiří Pelikán, který se stal, v roce 1963 ředitelem televize a stal se tak mimořádnou osobností. Až v polovině 60. let se objevil pevný legislativní základ, tento základ však jmenoval politiku KSČ jako, masově politickou a výchovnou, podporující tvůrčí iniciativu lidu a přispění k dovršení kulturní revoluce. Jednalo se o zákon č. 18/194 Sb., o Československé televizi. (Končelík, 2010, s. 157-165), (Česká televize, online, cit. 2015-02-14), (Česká televize, online, cit. 2015-02-11)

V 60. letech došlo v Československu k politickému uvolnění v politické sféře. Post tajemníka ÚV KSČ získal Alexander Dubček, který v roce 1968 podporoval svobodu slova, nejednalo se mu o emancipaci médií, ale o politiku. Kvůli novinářům měl Dubček možnost oslovovat veřejnost, kterou si získal. Velkou pozornost mělo televizní interview Kamila Wintera s nově zvoleným předsedou SČSS Eduardem Goldstuckerem, v tomto interview se diskutovalo o probíhajících reformách. Členové komunistické strany se přikláněli k názoru, že předběžná cenzura není ideální. Vadilo jim, že z autorů snímá odpovědnost za zveřejněné. Později i komunisté v ČST odmítali kontrolu a zásahy ÚV KSČ do televizní tvorby. Žádali, aby televizi řídila vláda či Národní shromáždění. Vedení KSČ se 4. března 1968 rozhodlo, že dosavadní systém kontroly není vhodný a tak určilo ministerstvo kultury, jako někoho kdo se má postarat o kontrolu. Novináři cenzuru porušovali nebo otevírali dříve zakázaná témata. Mezi nejznámější zveřejněné pořady a probíraná témata patří např. televizní diskusní pořad, „*Kam spějeme?*“, a zpracování tématu smrti Jana Masaryka. Dalšími diskusními pořady, které měly velký ohlas, byly: *Věc veřejná*, *Mezi námi* či *Sondy*. V roce 1966 vznikl film režiséra Jiřího Menzela *Ostře sledované vlaky*, který získal americkou filmovou cenu Oscar.

V roce 1968 se konaly prezidentské volby, o kterých je dokument *Spříznění volbou* režiséra Karla Vachka. Tyto prezidentské volby vyhrál 30. března 1968 Ludvík Svoboda. Byla také jmenována nová vláda v čele s Oldřichem Černíkem. Objevuje síla veřejného mínění a televize jako zprostředkovatele. (Končelík, 2010, s. 180-183)

S politickým vývojem v ČSR nesouhlasili politici v Moskvě a dalších zemích sovětského bloku. Hlavní představitelé tzv. pětky (Německá demokratická republika, Sovětský svaz, Polsko, Maďarsko, Bulharsko) chtěli zvrátit obrodný proces. Události na našem území, v oblasti demokratizace byly hrozbou pro celý sovětský blok. V létě roku 1968 byla situace pro sovětský svaz neunesitelná, v noci z 20. na 21. srpna 1968 zahájili země Varšavské smlouvy vojenskou intervenci do Československa. Sověti se snažili donutit zaměstnance Československého Rozhlasu, zveřejnit prohlášení, které objasňovalo a ospravedlňovalo intervenci, to se nestalo a prohlášení musela přednést sovětská média. Československá média v tomto období zastala velice důležitou roli. V prvním týdnu intervence stmelovala veřejnost a vedla média společně v jejím odporu proti intervenci. Většina tisku vycházela ilegálně. Důležitá byla i ČST, několik jejích hlavních pracovišť bylo obsazeno, ale vynalézavost techniků umožnila přesouvat vysílání v improvizovaných studiích na různá místa v Praze. Až do 26. srpna 1968 se vysílalo z Tesly Hloubětín, z administrativních budov na Zahradním Městě, z Kavčích hor, z výzkumného ústavu v Bráníku či z ubytovny na Petřínách. Vysílalo se i z mimopražských stanovišť, např. z vysílačů na Kojálu, Kleti a Ještědu. Několik natočených reportážních materiálů bylo převezeno do Vídně, kde je odvysílala rakouská televize. Nejvýraznější televizní tváře byly Kamila Moučková a Richard Honzovič. (Končelík, 2010, s. 188-191)

4.3 Diskusní pořady

Každá diskuse je založena na dialogu, který by měl obsahovat uspořádané výpovědi, logicky po sobě jdoucí, ústní či písemné a vzájemně propojené. V diskusi dochází k výměně rolí, jedna strana hovoří a druhá naslouchá. Účastníci diskuse se snaží ovlivnit názory a postoje ostatních, vymezit svá stanoviska a názory a obhajovat je bez agresivity či pasivity. Diskusní pořad vzniká na základě spolupráce mezi moderátorem a dramaturgem, vypracují společně koncept, který utvoří hlavní tematickou linii a úhel nazírání na problematiku a hosty. Moderátor poté vytvoří tematický okruh otázek, které bude klást hostům, rovněž vypracuje časový harmonogram. Moderátor se snaží o to, aby se hosté vyjadřovali přesně a jednoznačně. Hosté se snaží vyhnout nepříjemným

otázkám, který by je neukazovali v nejlepší světlo. Moderátor a host mají protichůdné cíle diskuse, ale měly by se vzájemně respektovat. Neefektivní komunikace je zapříčiněna především nepřipraveností moderátora anebo nerespektováním postavení moderátora či hosta, dále nesrozumitelné či neodborné vyjadřování a stylizovanost. Politická diskuse je charakteristická svými střety, které nebývají ihned znatelné a jednoznačné. Často jsou jízlivé, ironické či opovrhující.

Politické diskusní pořady jsou postaveny na základní myšlence, kde spolu rozhovor vede moderátor a host. Jejich podoba je ovlivněna počtem účastníků, pokud se debaty účastní maximálně dva hosté, má diskuse konfrontační charakter, pokud je účastníků více, je variabilnější a téma je více rozebíráno z různých úhlů pohledu. Politická diskuse je charakteristická svými střety, které nebývají ihned znatelné a jednoznačné. Často jsou jízlivé, ironické či opovrhující. Moderátor musí být obratný v komunikaci a musí mít znalosti z daného oboru, aby mohl hosty usměrnit a dovést k cíli. (Dušková, 2011, s. 8-10)

Sondy – poprvé byly uvedeny 21. března 1968 s tématem Co se vlastně změnilo? Pořad připravoval Jiří Kantůrek. Pořad řešil realitu, ekonomickou reformu. Tvůrci pořadu čerpali od odborníků ve studiu, běžných občanů a zahraničních korespondentů. Po roce 1968, kvůli okupaci, byl Jiří Kantůrek z České televize propuštěn. V pozměněné podobě se pořad začal znovu vysílat ke konci v 80. let s pokusem o „perestrojku“. Jiří Kantůrek se do České televize vrátil v roce 1989, v letech 1990 až 1992 byl generálním ředitelem. (Česká televize, online, cit. 2015-01-16)

Věc veřejná – Cyklus byl na jaře 1967 zakázán, vysílání bylo obnoveno 1968. Byl součástí publicisticky a zpravodajství a obsahoval aktuální témata např. Akční program KSČ, vztah Čechů a Slováků, postavení žen ve společnosti. Tento cyklus byl označován za „svátek televize“ kvůli konfrontaci různých názorů a značnému prostoru ve vysílání. (Česká televize, online, cit. 2015-02-14)

Mezi námi – Cyklus patří mezi nejfrekventovanější diskusní pořady roku 1968. Vysílal se pravidelně od 9. dubna do 20. srpna 1968. Autorem byl Vladimír Tosek. Byl to improvizovaný pořad, který se vysílal v přímém přenosu. Moderátoři byli Jiří Kantůrek, Ladislav Daneš, Vladimír Tosek a Jiří Ruml, který byl redaktorem časopisu *Reportér*. (Česká televize, online, cit. 2015-02-16)

Kam spějeme – Pořad byl vysílán od roku 1968, režisérem byl Karel Pecha. V pořadu vystupoval ředitel Československé televize Jiří Pelikán, který vymezoval pojmy novinářské etiky a svobody projevu a řekl, že je nutné nevěřit veškerým informacím z televize. (Česká televize, online, cit. 2015-02-17)

Zvědavá kamera – Dlouholetý cyklus, který byl nejdůležitějším dokumentárním dílem. V roce 1968 zveřejnila dříve zakázané reportáže např. *Výchova je, když...*, *Spor a Porota*. Tyto reportáže byly o politické problematice. Tento cyklus přinesl i nové reportáže. Reportáž *Kontrola*, kterou spoluvytvářeli Vladimír Branislav, Jaromír Kincl a režisér Milan Tomsa, byla o nezákonnostech padesátých let a byla točena ve věznici v Mírově. Reportáž *Svědectví pro výstrahu*, Otty Bednářové a Milana Tomsy byla o politickém procesu z roku 1954 a rehabilitačního procesu z roku 1963. (Česká televize, online, cit. 2015-02-18)

4.4 Vývoj médií v Česku po roce 1989

Po roce 1989 došlo ke změnám ve všech sférách. Jedna ze sféry se týkala samotných médií. Media již nebyla vedena Sovětským svazem. Další velká změna se týkala státu jako hlavního držitele monopolu na poli vysílacích medií, jejich odstátnění bylo důsledkem politického rozhodnutí. Několik měsíců trvaly spory mezi českou a slovenskou politikou o kompetence týkající se televizního a rozhlasového vysílání. Ty se vyřešily až tzv. malým kompetenčním zákonem č. 468/1991 Sb., provozování rozhlasového a televizního vysílání, které přijalo Federální shromáždění. Podle tohoto zákona byla media přeměněna na média veřejné služby. Současně tím vznikl prostor pro soukromé vysílání, což umožnilo vznik duálnímu systému. Vznikají veřejnoprávní a soukromá média. V roce 1990 byla zrušena cenzura.

Veřejnoprávní média se snažila vycházet z britských a německých vzorů, byly zde určité rozdíly. Problém byl v tom, že veřejnoprávní média byla závislá na politické moci. Právo na určování výše koncesionářských poplatků a volby Rady ČT, ČRo a ČTK, si ponechala poslanecká sněmovna. Tím mohla kontrolovat činnost veřejnoprávních médií. Dále poslanecká sněmovna volila i Radu pro rozhlasové a

televizní vysílání, to jí umožňoval zákon č. 103/1992 Sb. První pokusy o soukromou televizi skončily neúspěchem, jednalo se o Nezávislou televizi a NTV v roce 1991. (Končelík, 2010, s. 260-261)

Češi byli do této doby zvyklí na řídkou nabídku tiskovin, rádií a televizních stanic. Média v České republice prošla velmi rychlým vývojem. Příčinou bylo hned několik aspektů: uvolnění trhu; nástup komerčních médií; neustálé rozšiřování mediální nabídky; změny ve vlastnictví; technologické inovace.

První soukromá televize pro oblast Praha a střední Čechy začala vysílat 20. dubna 1993 a nesla název Premiéra TV. Majitelem licence je FTV Premiéra a režisérka Marie Poledňáková.

První soukromá celoplošná televize započala své vysílání v roce 1994, 4. února. Jednalo se o TV Nova. Ta započala své vysílání z Měšťanské besedy v Praze. Držitelem licence je CET 21. Aby se mohla televize rozjet, potřebovala finance, ty poskytla společnost CEDC amerického miliardáře Ronalda Laudera, menším podílem přispěla Česká spořitelna.

V roce 1990 bylo registrováno padesát televizních stanic, v roce 2012 jich bylo 334. Počet odvysílaných minut se rapidně zvýšil, téměř 170krát. V roce 2013 to v průměru bylo 1,3 milionů hodin. Po nástupu ekonomické recese v roce 2009, se začal počet televizních stanic mírně snižovat, podle dat ČSÚ. Nárůst počtu televizních stanic měl, za následek, že divácky preferenční televize, začaly svůj podíl snižovat. Významně k tomu přispěla i digitalizace, která byla započatá v roce 2005. I přes všechny události zůstaly v dominanci tři televizní subjekty: veřejnoprávní Česká televize a dvě komerční stanice Nova a Prima. Tito giganti ovládají téměř 85% televizního trhu a to i díky většímu štěpení podílu na trhu. Uvedly totiž na trh několik svých tematických kanálů. (Mediaguru.cz, online, cit. 2015-02-22)

4.4.1 Milníky médií v Česku od roku 1989 do roku 2013

Velmi důležité datum je 30. října 1991 kdy byl, přijat zákon č. 468/1991 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání. Tento zákon umožnil vznik duálního systému vysílání (veřejnoprávního a soukromého).

Rok 1992 byl velmi důležitý pro Českou televizi, jelikož 1. ledna vzniká jako samostatná instituce. Provozuje vysílání na národních okruzích ČTV a OK3, vyrábí však pořady i pro federální televizní okruh F1.

Další významné datum je 13. února 1992, kdy se Československo připojuje k internetu. Toto datum je také považováno za počátek internetu v tuzemsku.

První soukromá televize pro oblast Praha a střední Čechy začala vysílat 20. dubna 1993 a nesla název Premiéra TV. Majitelem licence je FTV Premiéra a režisérka Marie Poledňáková.

První soukromá celoplošná televize započala své vysílání v roce 1994, 4. února. Jednalo se o TV Nova. Ta započala své vysílání z Měšťanské besedy v Praze. Držitelem licence je CET 21. Aby se mohla televize rozjet, potřebovala finance, ty poskytla společnost CEDC amerického miliardáře Ronalda Laudera, menším podílem přispěla Česká spořitelna.

V roce 1995 9. září byl přijat zákon č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy. Zakazuje mimo jiné, podprahovou a skrytou reklamu a umožňuje soukromým televizím přerušovat pořady reklamou.

Společnost Taylor Nelson AGB Media Fact zahajuje svůj projekt 1. září 1995. Projekt se týká elektronického měření sledovanosti metodou peoplemetrů.

V roce 2000 České Radiokomunikace spouští první experimentální digitální vysílání z vysílačů Praha-město a Praha-Cukrák, 12. května.

Čtyři dny před Vánoci v roce 2000 začíná protest v České televizi v přímém přenosu zpravodajské relace Události. Zaměstnanci nesouhlasili s novým generálním ředitelem Jiřím Hudačem a začala tzv. Vánoční krize v České televizi.

V roce 2003 se TV Nova dostává do problémů, jelikož prohrála v květnu arbitráž s americkou CME a musela ji zaplatit odškodné ve výši 10,5 miliardy korun.

V roce 2004 dorazil do Česka první masový produkt formátu reality show. Odstartovala ho TV Nova 5. května. Jednalo o českou verzi pěvecké soutěže Pop Idol, u nás známou jako Superstar.

Velmi důležitý byl prosinec 2004, kdy americká společnost CME kupuje zpět televizi Nova. Získala tím 85% podílu od společnosti PPF. Zaplatila 642 miliónů amerických dolarů. V tehdejší době to bylo necelých 15 miliard korun.

V roce 2005, 2. května spouští Česká televize experimentální vysílání prvního ryze digitálního vysílání kanálu ČT 24. Tento kanál byl výjimečný, protože se orientoval pouze na zpravodajství.

V roce 2005, 6. března začala TV Nova vysílat nekonečný seriál z lékařského prostředí, Ordinance v růžové zahradě. Seriál se stal jeden z nejsledovanějších a v roce 2013 měl dvoumilionové publikum.

Rok 2005 byl významný pro televizi Prima. Spolumajitelem se stává švédská společnost Modern Times Group (MTG). Stalo se tak 29. září. V GES Media Holding (dnes FTV Prima Holding) podnikatele Ivana Zacha získává 50% podíl.

V roce 2006, 10. února začíná Česká televize vysílat již druhý digitální kanál ČT 4, který se orientuje pouze na sportovní přenosy, pořady a sportovní tematiku.

V polovině prosince 2008, spouští TV Nova celoplošné digitální vysílání svého druhého kanálu Nova Cinema. Ten existoval již od 1. prosince 2007, ale jen na kabelu či satelitu. Program se skládá především ze zahraničních filmů a seriálů.

Ocelářský magnát Tomáš Chrenek, umožňuje svými financemi vznik komerční digitální televize Barrandov, 11. ledna 2009.

Prvního dubna 2009 vstupuje na tuzemský trh další digitální kanál Prima Cool. Je orientována především na mladého diváka. Nabízí především zahraniční filmy a kultovní seriály.

Na konci listopadu 2009 se stává součástí televizní skupiny Nova, mezinárodní hudební televize MTV.

V lednu 2011 ukončuje finanční skupina J&T vysílání zpravodajské televize Z1, která byla zaměřena na ekonomické zpravodajství.

Na Mezinárodní den žen roku 2011 spouští televize Prima třetí digitální kanál s názvem Prima Love, který je určen pro ženy. Je zaměřen na romantické filmy a seriály.

V roce 2012, 12. února vypíná TV Nova ve 23:59 své dva poslední vysílače Jeseník-Praděd a Zlín-Tlustá hora. Tím v Česku definitivně končí analogové vysílání.

Televize nova spouští nový kanál Fanda a to 14. července 2012, který je určen především pro muže. Nabízí americké filmy, akční seriály a erotické pořady.

V září 2012 odkoupila společnost Jaromíra Soukupa, Empresa Media 99,7% akcií televize Barrandov, kterou do té doby vlastnila skupina Moravia Steel.

Den před Vánoci v roce 2012 vzniká na televizi Nova, nový kanál Smíchov, který se orientuje na komediální filmy a seriály americké produkce.

V roce 2013, 4. února ukončila vysílání celoplošná TV Pětka. Televize neúspěšně hledala investora, poté co se do finančních potíží dostal investor televize Luboš Měkota.

V únoru 2013 televizní skupiny Prima a Nova rozšířily svou nabídku kanálů. Prima přichází s poznávacím kanálem Prima Zoom. Nova spouští retro kanál Telka.

V roce 2013, 26. června se skupina Agrofert Andreje Babiše dohodla s německou RBVG na koupi skupiny Mafra, vydavatele deníku MF Dnes, Lidové noviny, Metro, provozovatele iDnes.cz a TV Óčko.

Na konci srpna 2013 zahájila Česká televize vysílání dalších dvou kanálů. První se orientuje na děti a nese název ČT:D a druhý, který se orientuje na kulturu, se jmenuje ČT art. (Mediaguru.cz, online, cit. 2015-02-28)

PRAKTICKÁ ČÁST

Praktickou část bakalářské práce tvoří podrobný rozbor dvou tuzemských a dvou zahraničních pořadů vysílaných v rámci pravidelných diskusních programů na televizních kanálech.

Pro srovnání byl vybrán nejprve pořad *Máte slovo* Michaely Jílkové z 29/01/2015 vysílaný na ČT 24 a pořad *Otázky Václava Moravce* z 01/03/2015 produkován rovněž v české státní televizi. Poté je představen pořad anglické televize BBC ze dne 01/03/2015 s oblíbeným redaktorem - moderátorem Andrew Neilem ze série *Sunday Politics* a zároveň oblíbený pořad žurnalisty Larryho Kinga archivovaný na veřejném kanále americké televize CNN ze světové politiky, *Show Larry King*.

Všechny vybrané pořady jsou analyzovány jak po stránce volby a obsahu pořadu, tak po stránce projevů jednotlivých respondentů a profesionální roli autora pořadu především.

Dále jsou deficity pořadu hodnoceny s uvedením nejzávažnějších chyb produkce pořadu a práci moderátora v návaznosti na teoretickou část bakalářské práce.

Druhou polovinou praktické části jsou zpracované dotazníky s několika významnými odborníky v oboru sociologie, médií a sdělovacích prostředků.

Závěrem je uveden pokus autorky bakalářské práce o zhodnocení zadaných hypotéz pro analýzu úrovně moderování politiky u nás a v zahraničí. Podrobným popisem chybovosti práce moderátorů a srovnání se zahraniční prověřenou praxí jejich kolegů lze s velkou pravděpodobností vyhodnotit možnosti nápravy současné neoblíbenosti pořadů u diváků a odporu k politice u české veřejnosti obecně. Výstupem práce je snaha o změnu přístupu nejen tuzemských moderátorů politicky zaměřených pořadů ale i tvůrců a producentů takových programů v televizních sdělovacích prostředcích.

5 POŘADY A JEJICH MODERÁTOŘI

5.1 Máte slovo s Michaelou Jílkovou ze dne 29. 1. 2015

Máte slovo s Michaelou Jílkovou, je publicistický diskusní pořad, který vysílá Česká Televize od roku 2008. Moderátorkou je Michaela Jílková, pořad má stopáž 45 minut a vysílá se každý čtvrtek ve 20:55 živě. V tomto pořadu je probírána aktuální problematika, hostů je vždy šest a jsou to odborníci a členové laické společnosti. Tento pořad neřeší problémy politiků ale starosti občanů. Každý z účastněných má možnost říct svůj názor na daný problém a obhájit ho, všichni z účastněných si do studia mohou pozvat své názorové stoupence, publikum dotváří atmosféru živé debaty. V průběhu pořadu mohou diváci zasílat své dotazy pomocí SMS nebo webových stránek pořadu. Tento pořad je konfrontační z hlediska tří úhlů pohledu. Pořad připravují: M. Jílková, L. Krenková, K. Dušková a R. Kudrnáček. Obsazení odborníků a jejich počet ukazuje na snahu výrobního štábu pořadu udělat doslova maximum pro uspokojení otázek diváků, které jsou mohutně doručovány do TV společnosti. Mnohdy jsou doručovány i anonymy nebo bohužel i nelegální přípisy diváků, ale vesměs je anketa ukázkou demografického spektra společnosti, kde vzdělanci nezastupují ani jednu desetinu. (Česká televize, online, cit. 2015-02-27), (Československá filmová databáze, online, cit. 2015-02-27)

Michaela Jílková se narodila 30. března 1968, vystudovala konzervatoř, ale stala se novinářkou. Její otec byl spisovatel, herec, scénárista a dramatik, jmenoval se Jan Jílek, matka Eva Jílková byla herečkou. Michaela Jílková byla moderátorka v Československém rozhlasu a v Československé televizi, později v České televizi, krátce působila v MF Dnes, kde připravovala rozhovory z *Očí do očí*. Svůj osobitý styl projevila, v pořadu *Kotel*, který sama vymyslela, vysílal se od roku 1998 na TV Nova. Od roku 2008 moderuje publicistický pořad, *Máte slovo s Michaelou Jílkovou*. Hrála v českém filmu *Stav ztroskotání*, televizním seriálu *Náhrdelník*, ve snímku *Vážení přátelé, ano a Volná noha*. (Osobnosti.cz, online, cit. 2015-02-28)

Téma: Tváří v tvář problému - Zneužívání příspěvku na bydlení a sociální byty.

Hosté pořadu:

Michaela Marksová - Tominová – ministryně práce a sociálních věcí,

Stěpán Ripka – předseda Platformy pro sociální bydlení,

Dan Jiránek – předseda Svazu měst a obcí,

Tomislav Šimeček – předseda Občanského sdružení majitelů bytů.

(Česká televize, online, cit. 2015-03-01)

Ve studiu, v němž vede moderátorka debatu, jsou připraveni zastánci různých názorů na vybrané aktuální téma: zástupci odborné i laické veřejnosti. Nejde o to, aby se jeden host dostal do pozice „otloukánka“, na kterého by útočili ostatní, každý má šanci říct svůj názor na daný problém a obhájit ho.

Úroveň projevu respondentů i v tomto díle pořadu odpovídá jejich vzdělání, a orientace v problému, ale i jejich schopnosti se adaptovat na prostředí a reakce přítomných diváků.

Schopnosti moderátorky jsou adekvátní druhu pořadu. Příprava na téma diskuse je nezpochybnitelná. Uspokojit reakce diváků jsou stavěny nad zájem odborníků obecně. Úroveň pořadu je proto otázkou spíše sociálního složení české společnosti a kvalifikace odborníků.

Moderátorka odvádí dobrou práci s ohledem na zadání pořadu. Výrobní štáb je pak motivovaný diváky v anketách. Otázkou tedy je, zdali je nutné pouštět se do takových debat, kde je racionální výstup z interakce nepatrný a diváky obvykle neuspokojí, jako se to v tomto pořadu nestalo ani tentokrát.

5.2 OTÁZKY VÁCLAVA MORAVCE ZE DNE 1. 3. 2015

Politický diskusní pořad vysílá Česká televize, moderátorem je Václav Moravec. Pořad se začal vysílat 1. ledna 2004 na programu ČT1. Do 27. června 2004 byl pořad vysílán v neděli ve večerních hodinách a stopáž byla 42 minut. Dne 4. července 2004 byl pořad poprvé vysílán ve 12 hodin a stopáž byla o hodinu delší, od 7. srpna 2005 se první

hodina pořadu vysílala na ČT1 a ČT24, druhá hodina se vysílá od 13:05 pouze na ČT24. Reprízu obou dílů vysílá program ČT 24 v neděli o půlnoci. Motto pořadu je „*Témata, o kterých se začne mluvit*“. Hosté jsou většinou politici a řeší aktuální problematiku. Tento pořad se vysílá v jiný čas jen pokud se jedná o speciální událost. První speciální díl byl vysílán 18. listopadu 2004, kdy ČR navštívili představitelé Evropské unie. Další série speciálních dílů proběhla v roce 2006 a 2010, tématem byly volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, vysílalo se ze všech krajů Česka. V roce 2009 se vysílaly tři speciální díly, tématem byly volby do Evropského parlamentu. (Česká televize, online, cit. 2015-02-27)

Český redaktor a moderátor PhDr. Václav Moravec se narodil 25. června 1974, absolvoval Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, kde získal titul doktor filozofie. V současné době působí na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky jako odborný asistent a je členem pedagogické komory Akademického senátu FSV. Od roku 1992 je moderátorem a redaktorem. Působil v rádiích Profil, Český rozhlas, Evropa2 a Frekvence 1. V letech 1996-1999 spolupracoval externě s televizí Galaxie. V období let 2001-2006 byl redaktorem a moderátorem české sekce rádia BBC, kde moderoval pravidelné publicistické relace a od března 2001 uváděl pořad Interview BBC. V roce 2004 začal moderovat politický diskusní pořad České televize Otázky Václava Moravce, které moderuje dodnes, od května do 7. srpna 2005 pořad nemoderoval. V současnosti také moderuje interview Impulsy Václava Moravce na Rádiu Impuls. V letech 2007, 2008, 2009 a 2011 obdržel cenu *TýTý* za nejoblíbenější osobnost televizní publicistiky. (Osobnosti.cz, online, cit. 2015-02-28)

Téma: Možné legislativní změny - nová Bezpečnostní strategie ČR, bezpečnostní hrozby, postoj ČR k zahraniční politice, politická situace v ČR, aktuální volební preference.

Hosté pořadu:

Lubomír Zaorálek (místopředseda strany ČSSD), současný ministr zahraničí,

Petr Fiala (předseda strany ODS), poslanec, akademik VUT Brno.

(Česká televize, online, 2015-03-02)

Na přípravě vysílání se podílejí:

Hana Andělová – vedoucí dramaturgyně

Hana Albertová – editorka

Milena Jelínková – asistentka

Vladimír Linduška – pomocná režie

Marek Straka – režie

Tento pořad je zřetelně určený užší části veřejnosti a odborníci jsou vybíráni v menším počtu než u předchozího pořadu, přitom se jedná obvykle o politiky, odborníci jen následně doplňují diskusi.

Interakce mezi jednotlivými účastníky debaty je nanejvýš živá a je velmi obtížně zvladatelná.

Odpovídá to ostatně vzdělání a kultuře českých politiků obecně. Významné osobnosti se do politiky nepohrnou, pokud vidí předem, jaké způsoby jednání vládnu v parlamentu a v politických stranách. Souvisí to bezpochyby s ekonomickou situací v republice a krizí v devadesátých letech.

Úroveň projevu moderátora proto samozřejmě odpovídá nekulturním projevům politiků. Doslova na hrubý pytel hrubá záplata. Jak jinak by mohl nedisciplinované aktéry diskuse moderátor usměrnit. Mnohdy hulákající politici ani neslyší, že na ně redaktor vůbec hovoří.

Výrobní štáb i moderátor proto pracuje výhradně podle zadání státní televize. Často se ukázalo, že se do těchto zakázek výrazně angažují sami politici. Je to bohužel obrázek korupce v českém státě.

Pořad a další podobná vysílání jsou tedy výsledkem spíše úrovně a odolnosti demokracie v republice.

5.3 SUNDAY POLITICS ZE DNE 1. 3. 2015

Moderátorem *Sunday Politics* je Andrew Neil, tento pořad se vysílá na programu BBC One. Je také moderátorem pořadu *Daily Politics*, tento pořad se vysílá na programu BBC Two. Andrew Neil byl editorem *The Economics*, *The Sunday Times*, předsedou

televize Sky a vydavatelem *The Scotsman Group of newspapers*. V současné době je předsedou *The Spectator Group of magazines*. (BBC.com, online, cit. 2015-03-03)

Andrew Neil se sejde se stínovým ministrem pro univerzity, poslancem Liamem Byrnem aby prodiskutovali Labouristickou politiku ohledně školního. Nigel Farage bude hovořit o volební kampani UKIP a bývalý ministr obrany, poslanec Liam Fox bude zkoumat pozici Británie ve světě a situaci na Ukrajině.

Politické diskuse se zúčastní Isabel Oakeshott, Nick Watt z *The Guardian* a Janan Ganesh z *Financial Times*.

. (BBC.co.uk, online, cit. 2015-03-02)

Tento oblíbený moderátor televize BBC vykazuje i v tomto v pořadu svoji vysokou zasvěcenost do problému, který se dokonce ani VB netýká, s významnými důsledky na místní politiku státu.

Pozvaní hosté jsou dílem angažovanými politiky a dílem fungujícími odborníky ve svém oboru. Patrně proto už jen tím je dána obvykle vysoká úroveň pořadu, očekávaná u britské společnosti.

Schopnost racionální argumentace je zřejmá u moderátora ale i u politiků vzájemně. Nedochozí ke slovním potyčkám bez obsahu a smyslu jako je tomu mezi našimi politiky téměř zvykem.

Britská společnost však prošla ekonomicko-historickými změnami, které bezpochyby změnilly historii kontinentu ale i světa. Britové tedy cítí odpovědnost nejen za své poměry v zemi.

5.4 SHOW LARRY KING ZE DNE 20. 10. 2015

Talkshow se vysílala od 3. června 1985 do 16. prosince 2010 v USA, je nejdéle vysílaným diskusním pořadem s jedním moderátorem, pořad moderoval Larry King, na jedné stanici CNN. V pořadu bylo celkem více než čtyřicet tisíc nejrůznějších hostů, pořad se vysílal každý večer od devíti hodin, měl stopáž šedesát minut. Nejúspěšnější

díl se vysílal v listopadu 1993. Byla to debata dvou prezidentských kandidátů Rosse Perota a Ala Gora, pořad sledovalo přes 16 milionů diváků. V pořadu se řešila nejrůznější témata od hollywoodských milostných vztahů po UFO. Vysílání pořadu bylo ukončeno v roce 2010 kvůli nízké sledovanosti.

(Česká televize, online, cit. 2015-03-01), (Aktuálně.cz, online, cit. 2015-03-01)

Larry King se narodil 19. listopadu 1933 v New Yorku v USA, jeho rodné jméno je Lawrence Harvey Zeiger. Moderátorskou kariéru začal v roce 1957 jako DJ v Miamském rádiu. Známým se stal až v roce 1985, kdy začal moderovat svou večerní show na CNN, nejvíce si King vážil rozhovoru s Frankem Sinatrou. V roce 2010 skončil pořad Show Larryho Kinga, ale King z CNN neodešel, čtyřikrát do roka připravuje speciální pořad o velké události, americké nebo mezinárodní. (biografy.com, online, cit. 2015-03-03)

Ikona televizního interview Larry King v úterý řekl, že ještě tento rok skončí s moderováním svojí show, vysílané v hlavním vysílacím čase CNN. Zde se Larry King ohlíží zpět na svůj rozhovor s Libyjským vůdcem Moammarem Gadhafim z roku 2009.

(CNN.com, online, cit. 2015-03-03)

Tentokrát si pozval na své interview mocného libyjského Moammara Gadhafiho. Rozbor situace na Blízkém Východě a na nedalekém africkém kontinentu je kotlem problémů sám o sobě. Řešení dlouholeté krize se pokoušelo najít mnoho státníků, diplomatů, žurnalistů a dalších osobností.

Průběh a smířlivý výsledek vysílaného rozhovoru se státníkem a mocnářem je ale obdivuhodný a odpovídá jistě vyzrálosti tohoto nestora novinářů a redaktorů.

Pro vysvětlení jeho nanejvýš zasvěceného přístupu je možné se inspirovat v archivovaných rozhovorech s ním samotným na TV kanále CNN. (CNN.com, online, cit. 2015-03-04)

Larry King ostatně založil před lety žurnalistickou univerzitu, která má i mezinárodní pobočky. Způsob vedení interview v pořadu ve studiu ale i v terénu, odkud často pan King vysílal, se stal reálnou školou pro další žurnalisty. Jeho rétorice a dikci se snaží přiblížit celé generace žurnalistů. Zda by měl tento způsob komunikace s nadhledem a také orientace diskuse na zahraničí obstát u našich moderátorů s úspěchem, je otázkou.

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

1. Podle jakých kritérií si myslíte, že se dnes vybírají moderátoři politických diskuzí? Domníváte, že se výběr liší oproti zahraničí?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Nedokáži posoudit, jak se vybírají moderátoři v zahraničí. Dobrý moderátor politických diskusí by měl mít především nadhled, mít přehled o dění a měl by být nestranný. Důležitá je také kvalitní příprava na rozhovor. Mělo by mu být rozumět – správná artikulace, vhodný tempo - rytmus, dobré vyjadřovací schopnosti, pohotové reakce, schopnost udržení tématu.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Výběr od zahraničí se liší. Mnohdy do výběru moderátorů v rámci českých médií aktivně promlouvali samotní politici, tedy potenciální hosté pořadů. Předpokládám, že se situace nijak nezměnila. Rozdíl není v inteligenci moderátorů - většinou, ale v jejich odstupu od hostů, které si do pořadů zvou. Nezávislost médií v desetimilionovém rybníčku je logicky nejistá.

c) Mgr. Roman Bradáč

V ČR rozhoduje atraktivita moderátora, v zahraničí naproti tomu důvěryhodnost, serióznost.

d) Mgr. Michal Schuster

Moderátoři jsou vybíráni podle toho, jak vypadají a zda se mohou divákovi líbit. Na rozdíl od zahraničních kolegů se nevyžadují zkušenosti, vnitřní kompaktnost osobnosti, tedy vlastní názor a důvěryhodnost. Proto se tak často na obrazovce moderátoři střídají, a bývají pak nahrazeni ještě „mladšími a krásnějšími“.

2. Myslíte si, že mají v dnešní době čeští uchazeči o post moderátora možnost kvalitního studia a dostatek možností k vlastnímu studiu?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Moderovat politickou diskusi se předem nikdo nikde nenaučí. Existují pouze teoretická ponaučení “jak by to mělo být”. Nejdůležitější je ale novinářská praxe, ve které moderátor získává zkušenosti. Proto není vhodné, když politickou debatu moderují mladí novináři bez zkušeností a bez přehledu o dění v politice a společnosti obecně.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Nemyslím si, že je to jen o studiu. Kdo se chce něco naučit a má chuť a touhu pracovat, tak se to naučí. Horší je to s možností svoji kvalitu ověřit v praxi. Pořadů je málo a současní moderátoři jsou blahobytně ukotveni ve svých křeslech mnoho let. Všichni jsou spokojeni, pravidla se porušují jen výjimečně, a tak není důvod ke změnám.

c) Mgr. Roman Bradáč

Kvalitní studia jistě existují, ale nejsou pro uplatnění rozhodující.

d) Mgr. Michal Schuster

Čeští moderátoři si dost často doplňují vzdělání až v momentě, kdy už dávno moderují, takže zkušenosti sice mají, ale chybí jim „papír“. Pro absolventa školy, třeba i velmi nadaného, je pak těžké se k moderování dostat, protože nemá praxi a je příliš mnoho zájemců i mezi těmi, kteří již v televizi pracují na jiných postech.

3. Jak byste celkově charakterizoval/a úroveň dnešních politických diskusí – pořadů: Otázky Václava Moravce a Máte Slovo s Michaelou Jílkovou? Jako doplněk odpovědi můžete použít známkování jako ve škole.

a) PhDr. Soňa Štroblová

Nelze srovnávat, každý pořad má svůj dramaturgický plán – tím se od sebe odlišují. Každý pořad má také své diváky.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Nevím, zda jsem ten, kdo má hodnotit. Po těch letech vidím příliš za kulisy. Také srovnávat Michaelu Jílkovou s Václavem Moravcem není optimální. Jde o maličko jiný formát osobnosti. VM vs. Partie na Primě je čistší souboj. Každopádně za mne je nejlepší Míša Jílková. Její přístup mi přijde nejméně kamuflovaný. Obyčejní lidé

rozumí, o co v pořadu jde. Stačí třeba sledovat výběr témat. Příšerné je ale studiové zpracování pořadu - model z roku 1985. Partie je trvale hloupě naivní prostředek, jak držet pat s politiky. Nic víc, nic méně. A VM. To je patrně nejzákeřnější forma krmení vlka, kdy si koza vesele mečí na prostorné a sluncem zalité pastvě. Nesnesitelná stopáž pořadu a moderátor patrně neví, že existuje rozdíl mezi tím, dělat politiku a reflektovat politiku.

c) Mgr. Roman Bradáč

Otázky Václava Moravce – 3 – dobré zázemí, dobrá příprava, nekvalitní dramaturgie

Máte slovo Michaely Jílkové – 4 – spíše komerční záležitost, nejasná dramaturgie

Partie – 2 – dobrá příprava, otevřenější přístup

d) Mgr. Michal Schuster

Záleží na tom, o jakou diskusi jde. Pořad „Otázky Václava Moravce“ mají zcela odlišný charakter od pořadu Michaely Jílkové. Srovnat by se daly třeba s bývalou „Partií“, kde byli zpovídáni také politici, což dnes již neplatí.

Všeobecně platí, že se na obrazovce objevují ti, kteří jsou tématicky aktuální.

Výhodou O-VM je, že pokračují na ČT 24 a tudíž se dá téma podrobněji probrat. Na malém časovém prostoru se obvykle nic nevyřeší.

4. Jaké vidíte zásadní rozdíly mezi moderátory v ČR a v zahraničí?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Rozdíl je především ve věku moderátorů – z toho vyplývají novinářské zkušenosti a přehled o dění. Starší moderátor působí na diváka důvěryhodněji.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Sebereflexe, nezávislost, odstup, úcta k divákovi. To vše většině českých moderátorů chybí.

c) Mgr. Roman Bradáč

ČR - politické diskuse – příliš servilní, snaha „nenarazit“- zpravodajství – výhradně „čtečí“ zpráv

Zahraníčí - politické diskuse – kvalitní příprava, snaha jít „do hloubky“ nekompromisně - zpravodajství – obecná i věcná orientace v problematice

d) Mgr. Michal Schuster

Zahraniční moderátoři jsou starší, důvěryhodnější, zkušenější, odvážnější, viz programy BBC. Záleží obecně na tom, o jakou zemi a televizní stanici jde.

5. Proč se domníváte, že je v současné době menší zájem mezi mládeží především o politické diskuze v ČR s ohledem na nízkou sledovanost těchto pořadů?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Nedokáži posoudit, nejsem sociolog.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Zastaralá forma, stejné tváře, a přitom nezáměr o politiku ve společnosti.

Všeobecné mlžení a natahování kauz do vytracena. Kalkulace se znechucením voličů.

Pořady jsou odrazem stavu společnosti. Smrad, ale teplo.

c) Mgr. Roman Bradáč

Souvisí s všeobecným nezájmem o politiku představují média politickou práci spíše v negativním světle.

d) Mgr. Michal Schuster

Postmoderní doba je kromě dalších aspektů charakterizována touhou publika po zábavě a relaxaci, kam politické diskuse rozhodně nepatří. Politika je mezi mladými lidmi všeobecně neoblíbená, a politikům mládež nevěří.

6. Jaká je podle vás nejčastější a největší chyba dnešních moderátorů?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Přílišná snaha o negaci odpovědí, o vyvolání emocí za každou cenu, nesprávně položené dotazy, nenaslouchání odpovědím respondentů, uhýbání od tématu.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Viz odpověď 4, tj. sebereflexe, nezávislost, odstup, úcta k divákovi. To vše většině českých moderátorů chybí. Navíc se obvykle berou sami strašně vážně.

c) Mgr. Roman Bradáč

Nevzdělanost a malý rozhled.

d) Mgr. Michal Schuster

Nevěrohodnost a nepřipravenost.

7. Jaké inovace byste navrhli ohledně politických diskuzí?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Příliš široká otázka. Záleží na dramaturgickém pojetí diskusního pořadu. Každý pořad má svá daná specifika, která musí moderátor držet. Nelze proto paušalizovat.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Nové tváře, nová forma, jiná témata. Následek? Brekot ohrožených moderátorů na stranických sekretariátech a poslaneckých výborech. Následné výhrůžky vedení. Odchod vedení. To je asi tak celý příběh v kostce.

c) Mgr. Roman Bradáč

Rozlišovat diskuse s politiky a diskuse o politice - s odborníky.

d) Mgr. Michal Schuster

Změna obsazení v politice a tudíž i zpovídáných hostů.

8. Myslíte si, že se mají čeští moderátoři co přiučit od zahraničních kolegů a naopak? Jestli ano, tak co?

a) PhDr. Soňa Štroblová

To vyplývá z předchozích odpovědí.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Především slušnost a pokoru. Profesně je to celkem dobré, lidsky povětšinou katastrofa. A cizinci u nás? Asi by se jim dostalo kurzu na téma - jak se domluvit v zákulisí.

c) Mgr. Roman Bradáč

Jistě čeští moderátoři se mohou poučit od (většiny) zahraničních kolegů především v přístupu – tedy pocitu zodpovědnosti vůči divákům.

d) Mgr. Michal Schuster

Učit a zdokonalovat se může člověk vždy, záleží na tom, zda chce, a zda se to po něm chce.

9. Je kvalita politických diskuzí v ČR vyšší než v zahraničí?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Nedokáži posoudit, zahraniční politické debaty jsem neviděla.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Brutálně nikoliv. Pokud za zahraničí považujeme slušné země s parlamentní demokracií na západ od Chebu. V rámci východní party krok držíme. Bohužel.

c) Mgr. Roman Bradáč

Ne.

d) Mgr. Michal Schuster

Není, ale záleží na tom, s kým to srovnáváte.

10. Jsou dnes politické diskuze u nás stejně atraktivní jako v 90. letech?

a) PhDr. Soňa Štroblová

Nejsou. Dříve byl o politické dění větší zájem ze strany veřejnosti.

b) ThDr. et PhDr. Radek Mezulánik Ph.D.

Nejsou a ani nemohou být. A není to vina moderátorů. Doba se změnila. Třeba jen nástup internetu a sociálních sítí změnil prostředí médií nenávratně. A lidi jsou také jiní. Český člověk je stavem politiky otrávený. Bez zájmu. O nás, bez nás. Takže raději vypnout TV a jít na kolo. Sám jsem učinil totéž.

c) Mgr. Roman Bradáč

Ne.

d) Mgr. Michal Schuster

Ne.

7 ANALÝZA HYPOTÉZ

Hypotéza č. 1:

Politické diskuse v ČR již nejsou tak atraktivní, jako bývaly v 92. letech.

Na této hypotéze se shodují všichni dotazovaní akademici a nabízejí řešení problému. Zároveň poukazují na skutečnost, že nejde jen o deficity v práci moderátorů a producentů pořadů. Postupem doby prošla česká společnost velkými změnami v ekonomice státu především, a původní nálada s nadšením ke změnám a prvotní zaujetí pro věci veřejné pochopitelně mezi lidmi vymizelo. Bezpochyby se ale úroveň projevu moderátorů liší s ohledem na moderní technologie televizního přenosu, kdy je interakce v živé diskusi nutností, a proto i obvyklou předností oproti konzervativní minulosti TV vysílání s větší či menší cenzurou pořadů dříve ale i nyní. Veřejnost se o politické debaty a dění v politice zajímá mizivě, zčásti oprávněně ale zčásti i zvykově v naší malé zemi, jak si před téměř sto lety stýskal už pan spisovatel Karel Čapek ve svých statích a například díle *Zóon Politicon*, kdy byla nová samostatná republika otevřená demokracii dokořán.

Na základě dotazníkového šetření se hypotéza č. 1 potvrdila.

Hypotéza č. 2:

Úroveň vystupování moderátorů politických diskuzí v ČR klesla.

Dotazovaní odborníci se opět shodují na nižší úrovni projevu a celkové práce českých moderátorů. Dilem problému je současný stav zpolitizování veřejné televize. Nedostačující jsou ale rovněž odborné předpoklady a malá snaha po získání odbornosti samotných moderátorů české televize. Výsledkem je pak debata na úrovni hádky v místní hospodě včetně neomaleného projevu politiků. Nejenže chybí potřebná profesionalita moderátorů v tak obtížené interakci v debatě s povětšinou nevzdělanými politiky, ale chybí i základy dobré rétoriky projevu a nutného nadhledu profesionála. Vést takovou diskusi v natolik mocném sdělovacím prostředku jako je televize vyžaduje

velký díl profesní zodpovědnosti a lidské pokory moderátorů ale i scénáristů a producentů těchto pořadů.

Na základě dotazníkového šetření se hypotéza č. 2 potvrdila.

Hypotéza č. 3:

Úroveň a kvalita politických diskuzí v ČR je vyšší než v zahraničí.

Srovnání jakékoli politické debaty v zahraničí směrem k západní hranici naší republiky ukazuje jednoznačně na hrubý nepoměr mezi profesionalitou moderátorů a etikou samotných pořadů. Srovnání s podobnými pořady TV kanálů u východněji položených zemí by však patrně obstálo. Pro žádného informovaného občana nelze být takové vysílání státní televize uspokojivé. Pro vzdělance je tato komparace televizní produkce v rámci EU téměř nepřipustná pochopitelně. To jsou pak oprávněné důvody k současnému nezájmu české veřejnosti a obzvláště mladých lidí o politiku. Bezpochyby by se podobně rozohňoval i „pan novinář“ Ferdinand Peroutka, který již nutnou laťku v branži nastavil, a jistě za to položil české společnosti před válkou i po převratu svou osobní daň. Ale pravděpodobně by si mohl stýskat i pan Winston Churchill, který zatřásl etikou v politice, když se snažil nastavit v Evropě transparentní liberální demokracii, dá-li se to vůbec tak stručně popsat.

Na základě dotazníkového šetření se hypotéza č. 3 vyvrátila.

7.1 Diskuse

Cílem zadané bakalářská práce je srovnání úrovně moderování politických diskuzí v Čechách a v zahraničí s ohledem na obecné parametry specifikované podrobně v teoretické části BP. Podle názoru odborníků, kteří ochotně zodpověděli předložené dotazníky autorky BP, je problém nejen v osobách moderátorů TV pořadů, ale i v dramaturgii. Vyplývá to rovněž z analýzy jednotlivých pořadů vysílaných na stanicích české státní televize i na zahraničních TV kanálech a to na kontinentě i v zámoří. Zásadní rozdíl je v zadání pořadů, tj. na jaké diváky jsou moderované politické debaty směřovány. Tuzemské programy jsou precedentně zadávány pro širokou veřejnost bez ohledu na odborníky. Pořady proto patrně moderují mladí a krásní moderátoři, kteří

mají hlavně oslnit bezstarostným úsměvem a maskou empatie. Nezáleží tedy na kvalitě projevu a vyjadřování a základech rétoriky. V zahraničí, myšleno ve zralých demokratických společnostech, jakými byly pro srovnání v bakalářské práci prezentovány Velká Británie a Spojené státy americké, je trend naprosto obrácený. Producenti nadnárodních mediálních společností, jakými je televizní program BBC a CNN, předpokládají naopak, že zárukou kvalitně asistované politické debaty může být jedině zkušený žurnalista, který má za sebou nejen univerzitní vzdělání a bohaté osobní zkušenosti, ale je schopen připravovat se na pořady samostatně a pak také profesionálně vystupovat a s hosty pořadu diskutovat. Rozhodně jsou zahraniční pořady připravovány pro širokou, ale uvědomělou veřejnost, která vyrostla ve svobodné společnosti. Nápravou našeho problému českých médií je tedy nejen komplexní změna v přístupu výrobního štábu k náplni televizních diskusí, ale především změna celkového myšlení obyvatelstva. Obecně je pak otázkou v nové české společnosti problém etiky, morálky a občanské odpovědnosti. Mnozí občané jsou ještě zatíženi dobou, kdy byla jakákoliv diskuse s politiky o čemkoliv cenzurována v podstatě naprosto zakázána a mnohdy i trestně stíhána. Navíc z dnešních politických pořadů a diskusí, do které se i občané aktivně snaží zapojit, nevyplyne žádná pozitivní změna a veřejnost se naopak mění na apatickou. K nápravě tohoto stavu by právě měla pomoci média a televize jako jedinečný sdělovací prostředek a aktéři samotní.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo srovnat úroveň politických diskusních pořadů v ČR a zahraničí. Autorka se již v úvodu zmiňuje, že si osobně myslí, že úroveň tuzemských pořadů klesla. To se také potvrdilo, díky kvalitativnímu dotazníkovému šetření. Autorka si je vědoma nedostatků u českých moderátorů, avšak chyba není pouze na jejich straně, ale i na straně dramaturgů i samotných tvůrců pořadů. Výjimkou není ani ČT, kterou muselo opustit mnoho schopných moderátorů. Většinu svých politických diskusí má postaveny pouze na jediném moderátorovi např. pořad *Otázky Václava Moravce*, které jsou moderovány pouze **Václavem Moravcem**, což neumožňuje flexibilní zastoupení tak, aby diskuse neztratila úroveň. Po srovnání všech tří zemí, České republiky, Velké Británie a Spojených států amerických, je zřejmé, že čeští moderátoři musí zvýšit svou úroveň. V tuzemsku by měla vzniknout fundovaná univerzita, která by se specializovala na vzdělávání nových moderátorů, například by se mohla inspirovat od Larryho Kinga. Autorka se domnívá, že tato stávající situace může být ještě zachráněna, pokud se provedou změny v celkovém přístupu.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- DUŠKOVÁ, K. *Vybrané rysy stylu televizních debat (způsob usměrňování diskuse v pořadu Otázky Václava Moravce)*. [online]. Brno 2011. [cit. 2015-01-17]. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav českého jazyka, Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Michal Křístek, M.Phil., Ph.D. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/341830/ff_b/Bakalarska_prace_Duskova.txt
- GIDDENS, A. *Sociologie*. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4
- JANOUŠEK, J. *Sociální komunikace*. 1. vyd. Praha: Svoboda, Svoboda, 1968. Dostupné z: <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=1709>
- KELLER, J. *Úvod do sociologie*. 5. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004. ISBN 9788086429397.
- KONČELÍK, J. *Dějiny českých médií 20. století*. 1. vyd. Prha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-698-8
- KUNCZIK, M. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-134-X.
- McQUAIL, D. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3.vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-338-3
- PETRUSEK, M. *Úvod do obecné sociologie I.*. Institut VHJ Vítkovice, Ostrava 1985. Dostupné z: www.akademie-avs.cz/.../Kultura_jako_predmet_antropologickeho_vyz.
- RIESMAN, D. *Osamělý dav*. Praha; Mladá fronta, 1968
- ŠUBRT, J. *Kapitoly ze sociologie veřejného mínění*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-522-1.
- THOMPSON, John B. *Média a modernita: sociální teorie médií*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0652-6.
- VERNER, P. *Historie mediální komunikace*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2013. ISBN 978-80-7452-027-3

VERNER, P. *Zpravodajství a publicistika*. 2 vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. ISBN 978-80-86723-88-4

VYMĚTAL, J. *Průvodce úspěšnou komunikací: efektivní komunikace v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2614-4.

ŽANTOVSKÁ, I. *Rétorika: teorie a praxe*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2008. ISBN 978-80-86723-57-0

Seznam použitých internetových zdrojů

AKTUÁLNĚ.CZ. Ikona Larry King skončil, opustili ho diváci i politici. [online]. © 17.12.2010 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ikona-larry-king-skoncil-opustili-ho-divaci-i-politici/r~i:article:685878/>

BBC.CO.UK. *Sunday Politics*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/programmes/b052xwgc>

BBC.COM. *About Andrew*. [online]. © 2013 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/news/correspondents/andrewneil/>

BIOGRAPHY.COM. *Larry King biography*. [online]. © 2013 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.biography.com/people/larry-king-9365072>

CNN.COM. *Larry King reflects on Gadhafi interview*. [online]. © 2011 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://edition.cnn.com/videos/bestoftv/2011/10/20/nr-king-gadhafi-interview-mpg.cnn>

CNN.COM. *Stay tuned for more Larry King*. [online]. © 2011 [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://larrykinglive.blogs.cnn.com/category/larry-king-live/>

ČESKOSLOVENSKÁ FILMOVÁ DATABÁZE. *Máte slovo*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.csfd.cz/film/253709-mate-slovo/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Prehistorie*. [online]. [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/prehistorie/>

ČESKÁ TELEVIZE. *ČST v datech*. [online]. [cit. 2015-02-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/cst-v-datech/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Televize vysílá cyklus Sondy s Jiřím Kantůrkem*. [online]. © 25. 3. 2014 [cit. 2015-01-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10266819072-vypravej/ve-stopach-doby/1968/132-televize-vysilala-cyklus-sondy-s-jirim-kanturkem>

ČESKÁ TELEVIZE. *Publicistika a dokument (leden-srpen)*. [online]. [cit. 2015-02-14]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/publicistika-a-dokument-leden-srpen/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Publicistika a dokument (leden-srpen)*. [online]. [cit. 2015-02-16]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/publicistika-a-dokument-leden-srpen/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Publicistika a dokument (leden-srpen)*. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/publicistika-a-dokument-leden-srpen/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Publicistika a dokument (leden-srpen)*. [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/historie/ceskoslovenska-televize/1968-1969/1968/publicistika-a-dokument-leden-srpen/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Máte slovo s M. Jilkovou*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10175540660-mate-slovo-s-m-jilkovou/215411030520002>

ČESKÁ TELEVIZE. *Otázky Václava Moravce*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1126672097-otazky-vaclava-moravce/215411030500301/obsah/384199-lubomir-zaoralek---cssd---ministr-zahranici-mistopredseda-strany-poslanec-petr-fiala--ods--predseda-strany-poslanec>

ČESKÁ TELEVIZE. *Máte slovo s M. Jilkovou*. [online]. © 2015 [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10175540660-mate-slovo-s-m-jilkovou/215411030520003/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Larry King pověsil kšandy na hřebík*. [online]. © 16.02.2010 [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/media-it/110082-larry-king-povesil-ksandy-na-hrebik/>

ČESKÁ TELEVIZE. *Otázky Václava Moravce*. [online]. [cit. 2015-02-27]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1126672097-otazky-vaclava-moravce/1242-o-poradu/>

DATART.CZ. *Historický vývoj televizorů*. [online]. © 2015 [cit. 2015-01-19]. Dostupné z:http://www.datart.cz/radce/tv_audio_video/televizory/historicky_vyvoj_televizor.html

INSTITUT POLITICKÉHO MARKETINGU. *Politická komunikace*. [online]. © 2013-2014 [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://politickymarketing.com/slovník/politicka-komunikace>)

KOLAŠÍNOVÁ, H. Aktivní publikum. *Revue pro média*. [online]. © 2001-2005, č.10 [cit. 2015-03-02]. Dostupné z:

<http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/aktivnipublikum.htm>

KRAUS, J. Moderátor. *Naše řeč*. [online]. 1982, roč. 65, č. 4 [cit. 2015-01-15]. ISSN: 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6351>

MALEČKOVÁ, M. *Komunikační dovednosti*. [online]. © 2009 [cit. 2015-02-03].

Dostupné z: <http://www.softskills.wz.cz/html/komunikacni.html>

MARTENS, R. *Coaches guide to sport psychology: American cc*. Champaign, IL: Human Kinetics Publishers. [online]. © 1987 [cit. 2015-01-15]. Dostupné z:

<http://www.ftvs.cuni.cz/katedry/ppd/osoby/tomesova/materialy/Zasady%20efektivni%20verbalni%20komunikace,%20konfrontace.doc>

MEDIAGURU.CZ. *Proměna české mediální scény od začátku 90. let*. [online]. © 16.11.2014 [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2014/11/promeny-ceske-medialni-sceny-od-zacatku-90-let/#.VMkYIWIG95F>

MEDIAGURU.CZ. *Milníky českých médií*. [online]. © 27.5.2014 [cit. 2015-02-28].

Dostupné z: http://www.mediaguru.cz/wp-content/uploads/2014/11/MediaGuru_milniky-medii.pdf

MELATÍNSKÝ, V. *Televize a její historie*. [online]. [cit. 2015-01-23]. Dostupné z:

<http://vtm.e15.cz/aktuality/televize-a-jeji-historie>

MŮJ-MODERÁTOR.CZ. *Moderátor*. [online]. [cit. 2015-01-20]. Dostupné z:

<http://www.mu-j-moderator.cz/moderator>

MŮJWEB.CZ *Moderátor v práci aneb jak být dobrým moderátorem*. [online]. [cit. 2015-01-16]. Dostupné z:

<http://mujweb.cz/dreamdj/JAK%20byt%20dobrym%20Moderatorem.htm>

- MYSLÍNOVÁ CEJPKOVÁ, P. *Od fotografie přes pohyblivé obrázky až po skutečný film*. [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://vtm.e15.cz/od-fotografie-pres-pohyblive-obrazky-az-po-skutecny-film>
- OSOBNOSTI.CZ. *Michaela Jílková*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/michaela-jilkova.php>
- OSOBNOSTI.CZ. *Václav Moravec*. [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/vaclav-moravec.php>
- PLIVÁTKO.CZ. *Jak se stát moderátorem*. [online]. © 10.10.2013 [cit. 2015-02-20]. Dostupné z: <http://www.plivatko.cz/clanek-jak-se-stat-moderatorem.html#ixzz3TiPz9FDn>
- PODNIKÁTOR.CZ. *Specifické řečnické prostředky*. [online]. © 2012 [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.podnikator.cz/provoz-firmy/management/komunikacni-dovednosti/n:16916/Specificke-recnicke-prostredky>
- POLÍVKOVÁ, A. *Rétorika v dějinách jazykové komunikace. Naše řeč*. [online]. 1983, roč. 66, č. 4 [cit. 2015-01-14]. ISSN: 0027-8203. Dostupné z: <http://nase-rec.ujc.cas.cz/archiv.php?art=6407>
- SOCIOWEB.CZ. *Vztah politiky a médií*. [online]. © 2009 [cit. 2015-01-05]. Dostupné z: <http://www.socioweb.cz/index.php?disp=teorie&shw=386&lst=105>
- SOLDÁTOVÁ, L. *Publikum. Revue pro média*. [online]. © 2001-2005, č.10 [cit. 2015-02-21]. Dostupné z: <http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/publikum.htm>
- SVOBODOVÁ, H. *Politická komunikace, její nástroje a důsledky*. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://spr.fsv.ucm.sk/archiv/2005/2/svobodova.pdf>
- SÝKORA, J. *Rozptýlené publikum. Revue pro média*. [online]. © 2001-2005, č.10 [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://rpm.fss.muni.cz/Revue/Heslar/rozptylenepublikum.htm>

SEZNAM ZKRATEK

ARD - Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland
BB1 - British Broadcasting Corporation one
BB2 - British Broadcasting Corporation two
BBC - British Broadcasting Corporation
BET - Black Entertainment Television
CBN - Christian Broadcasting Network
CEDC - Central European Development Corporation
CET 21 - Central European Television for 21th Century
CME - Chicago Mercantile Exchange
CNN - Cable News Network
ČR - Česká republika
Čro - Český rozhlas
ČSR - Česko-Slovenská republika
ČSSD - Česká strana sociálně demokratická
ČST - Československá televize
ČSÚ - Český statistický úřad
ČT - Česká televize
ČT 24 - Česká televize 24
ČT:D - Česká televize Děčko
ČTK - Česká tisková kancelář
ESPN - Entertainment and Sports Programming Network
FSV - Fakulta sociálních věd
FTV - Family television, Four Television
HBO - Home Box Office
HTV - Hearst Television
ITV - Independent Television
KSČ - Komunistická strana Československa
MF DNES - Mladá fronta DNES
MP3 - Music Protocol 3
MTV - Music Television
NTSC - National Television System(s) Committee
NTV - National Television
ODS - Občasná demokratická strana
PPF - první privatizační fond
RBVG - Rheinisch-Bergische Verlagsgesellschaft
RTL-plus - Radio Télévision Luxembourg
SČSS - Svaz československých spisovatelů
SMS - Short message service
StB - Státní bezpečnost

TV-6 - Television 6
UKIP - United Kingdom Independence Party
USA - United States of America
ÚV KSČ - Ústřední výbor Komunistické strany Československa
VB - Velká Británie
VUT - Vysoké učení technické
WGN-TV - World's Greatest Newspaper TV
ZDF - Zweites Deutsches Fernsehen

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Gabriela Medová

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: prezenční

Název práce: Moderování politických diskuzí. Srovnání úrovně a kvality v ČR a zahraničí – srovnávací studie.

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 48

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 15

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 40

Vedoucí práce: Ing. Jiří Velebný